

2434_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2534 Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı

1 1908-ci ildə Zaqafaziya respublikalarının əsas sənaye sahələrinin istehsal etdikləri məhsulun neçə faizə qədər Azərbaycanın payına düşürdü? 02

- ☐ 89%-ə qədər;
- ☒ 92%-ə qədər;
- ☐ 60%-ə qədər;
- ☐ 80%-ə qədər;
- ☐ 85%-ə qədər;

2 Sənaye nədir?

- ☐ sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.
- ☐ mülkiyyət formasından asılı olmayaraq –mənfəət alınması məqsədi ilə məhsul istehsal edən və satan, xidmətlər göstərən hüquqi şəxs kimi müstəqil təsərrüfat subyektidir;
- ☒ təbiətdən aldığı mineral və habelə kənd təsərrüfat xammalını mexaniki, termiki, kimyəvi və s. təsirlərə əsaslanan texnologiya ilə emal etməklə şəxsi istehlak və istehsal-texniki təyinatlı məhsullar istehsalı üçün fəaliyyət növüdür;
- ☐ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məجمusudur;
- ☐ torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məجمusudur.

3 Sənaye inqilabı ilk dəfə harada baş vermişdir?

- ☐ ABŞ
- ☒ Böyük Britaniya
- ☐ Almaniya
- ☐ Fransa
- ☐ Rusiya

4 Ümumi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ☐ ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- ☒ xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- ☐ təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyaləşdirmə və kombinələşdirmənin yaranması

5 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- ☐ şərikli və payçı müəssisələr
- ☐ səhmdar cəmiyyət
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ☐ fərdi müəssisələr
- ☒ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri

6 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- ☐ şərikli və payçı müəssisələr
- ☐ səhmdar cəmiyyət
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ☒ kiçik, orta və iri müəssisələr
- ☐ şərikli müəssisələr

7 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- ☐ dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- ☒ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyət
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələr
- ☐ özəl müəssisə və müştərək müəssisə

8 Azərbaycanın neft sənayesində qazmanın klassik üsulu olan zərbə üsulu ilə axırıncı neft quyusu nə vaxt qazılıb?

- ☐ 1924-cü ildə
- ☐ 1928-ci ildə
- ☐ 1922-ci ildə
- ☐ 1920-ci ildə
- ☒ 1930-cu ildə

9 Manufakturalardan kapitalist maşınli sənayesinə keçid prosesi nə vaxtdan başlanmışdır?

- ☐ XX əsrin əvvəllərindən
- ☐ XVI əsrin sonu □ XVII əsrin əvvəllərindən
- ☐ XIV əsrin sonu □ XV əsrin əvvəllərindən
- ☐ XIII əsrin sonu □ XIV əsrin əvvəllərindən
- ☒ XVIII əsrin sonu □ XIX əsrin əvvəllərindən

10 əhalinin sosial rifah səviyyəsini təmin edən sahələrə aiddir:

- ☐ neft sənayesi və elektroenergetika
- ☐ neft sənayesi və maşınqayırma
- ☒ yüngül və yeyinti sənayesi
- ☐ maşınqayırma və yeyinti sənayesi
- ☐ kimya sənayesi və maşınqayırma

11 Vahid əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ☐ ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- ☐ xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- ☐ təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalasdırma və kombinələşdirmənin yaranması

12 Xüsusi əmək bölgüsü nəticəsində nə baş verir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ müəssisədə yeni istehsalların yaranması üçün potensial imkanların formalaşması
- ☒ ixtisaslaşmış sahələr formalaşır
- ☐ xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır
- ☐ təmərküzləşdirmə, ixtisaslaşdırma, kooperasiyalasdırma və kombinələşdirmənin yaranması

13 əmək bölgüsünün növləri hansılardır?

- ☐ ictimai, şəxsi, individual
- ☒ ümumi, xüsusi, vahid
- ☐ ümumi, ictimai, şəxsi, individual
- ☐ ümumi və şəxsi
- ☐ ictimai, şəxsi, vahid

14 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- ☐ texnoloji-texniki;
- ☐ iqtisadi-texniki;

- ☐ təşkilati-texniki;
- ☐ təşkilati;
- ☒ sosial-iqtisadi;

15 Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində xalq təsərrüfatının hansı sahəsi əvəzsiz rol oynayır?

- ☐ kən təsərrüfatı;
- ☐ xidmət sahələri;
- ☒ sənaye.
- ☐ rabitə;
- ☐ nəqliyyat;

16 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ☐ menecment
- ☐ marketinq
- ☒ sənayenin iqtisadiyyatı
- ☐ maliyyə
- ☐ əməyin iqtisadiyyatı

17 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil.

- ☒ əməyin iqtisadiyyatı
- ☐ sənayenin iqtisadiyyatı
- ☐ aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- ☐ tikintinin iqtisadiyyatı
- ☐ nəqliyyatın iqtisadiyyatı

18 Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı kursunun obyekti hansıdır?

- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri;
- ☐ iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formaları, optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amillər, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələri;
- ☐ sənayedə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi;
- ☒ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusunu təşkil edən sənaye sahəsi;
- ☐ mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi

19 Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ☐ Makro və mezo iqtisadiyyat
- ☐ Makroiqtisadiyyat
- ☐ Mezo iqtisadiyyat
- ☐ Meqoiqtisadiyyat
- ☒ Mikro iqtisadiyyat

20 Sənayeyə necə tərif vermək olar?

- ☒ maddi istehsalın bir sahəsidir;
- ☐ səhmdar cəmiyyətlərinin məcmusudur
- ☐ kənd təsərrüfatının bir sahəsidir
- ☐ kommersiya təşkilatıdır;
- ☐ maşınqayırmanın tərkib hissəsidir.

21 Hansı sahənin inkişafı ictimai istehsalın kimyalaşdırılması üçün baza yaradır və defisit materiallara qənaət edilməsinə, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərait yaradır?

- ☒ kimya sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☐ elektroenergetika
- ☐ cihazqayırma
- ☐ maşınqayırma

22 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- ☒ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man

23 Elmi-texniki tərəqqinin hansı istiqaməti ictimai istehsalın maddi ünsürlərindən olan yalnız əmək predmetləri ilə təmasda olur?

- ☒ kimyalaşdırma;
- ☐ elektrifikasişdırma;
- ☐ avtomatlaşdırma;
- ☐ robotlaşdırma;
- ☐ elektrifikasişdırma və avtomatlaşdırma;

24 Aşağıdakı variantlardan hansı ən səmərəli variantdır?

- ☒ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1600 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2200 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1650 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 1800 mln. man;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına “gətirilmiş xərclər”in illik məbləği 2000 mln. man;

25 Elmi-texniki inqilabın üçüncü əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
- ☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☒ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;

26 Elmi-texniki inqilabın dördüncü əlaməti hansıdır?

- ☒ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;

27 Elmi-texniki inqilabın beşinci əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☒ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;

- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

28 İnkubasiya dövrü nədir?

- ☐ istehsal tsiklinin bir hissəsidir.
☐ elmi ideyanın söylənməsindən sınaqdan keçirilməsinə qədər olan müddətdir;
☐ xammal-materialın üzərində texnoloji əməliyyatların həyata keçirilməsi müddətidir;
☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
☒ elmi ideyanın söylənməsindən tətbiqinə qədər olan müddətdir;

29 Elmi-texniki tərəqqi nədir?

- ☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, torpağın yaxşılaşdırılması, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, əhəlinin sosial rifahının yüksəldilməsi, mövcud tələbatın ödənilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
☐ işçi heyətinin təhsil və onların əməyinin texnika ilə silahlanma səviyyələrinin yüksəldilməsi, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
☐ torpağın yaxşılaşdırılması, əmək məhsuldarlığının artırılması, əmək haqqının yüksəldilməsi, istehsal edilən məhsulların keyfiyyətə yaxşılaşdırılması üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
☒ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətə yaxşılaşdırılması, iqtisadi cəhətdən daha sərfəli xammal, material, enerji növlərinin yaradılması və istehsalata tətbiqi, əməyin təşkilinin və istehsalın idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;

30 İstehsalın avtomatlaşdırılması səviyyəsini müəyyən edən göstəricilər:

- ☒ istehsalın, əməyin və işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı
☐ istehsalın, əməyin, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
☐ əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
☐ məhsulun, istehsalın, idarəetmənin avtomatlaşdırılması əmsalı
☐ məhsulun, əməyin, işlərin avtomatlaşdırılması əmsalı

31 İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- ☒ hər hansı məhsulun maya dəyərində istehlak edilmiş süni və sintetik materialların xüsusi çəkisi;
☐ kimya sənaye müəssisələrində rentabellik göstəricisinin səviyyəsi;
☐ kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayının ölkə sənayesində işləyənlərin sayındakı xüsusi çəkisi;
☐ kimya sənaye müəssisələrində fondveriminin səviyyəsi;
☐ kimya sənaye müəssisələrindəki əsas fondların dəyərinin ölkə sənayesindəki əsas fondların dəyərində xüsusi çəkisi;

32 İstehsalın kimyalaşdırılması səviyyəsi hansı göstərici ilə müəyyən olunur?

- ☐ kimya sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının səviyyəsi;
☐ kimya sənaye müəssisələrinin sayı;
☒ sənaye məhsulunun istehsalı texnologiyasında kimyəvi metodların xüsusi çəkisi;
☐ kimya sənaye müəssisələrində işləyənlərin sayı;
☐ kimya sənaye müəssisələrində əsas fondların dəyəri;

33 Elmi-texniki potensial nədir?

- ☐ sənaye müəssisələrinin kadrlarının məcmusudur;
☒ elmin maddi-texniki bazası, elmi kadrlar, elmi məlumatlar toplusu və elmi idarəetmə təşkilatlarının məcmusudur;
☐ elmi məlumatlar toplusu və istehsal elementlərinin məcmusudur;
☐ elmi məlumatlar toplusu və istehsal amillərinin məcmusudur;
☐ elmi idarəetmə təşkilatlarının və maliyyə resurslarının məcmusudur;

34 Elmi-texniki inqilabın ikinci əlaməti hansıdır?

- ☐ insanın bədən üzvləri imkanlarından qırağa çıxması, texnoloji sürətin artması, bilavasitə idarəetmənin qeyri-mümkün olması, idarəetmə üçün lazım olan informasiya axınının sürətlə artması və yeni xarakteri və sairədir.
- ☒ elmi informasiyanın yeni üsullarla toplanması, işlənməsi, saxlanması, məqsəduyğun formada səmərəli istifadə olunması və elmi idarəetmənin həmin informasiya əsasında qurulmasıdır;
- ☐ elmi biliyin nəzəri və eksperimental hissələrinin, elmlə praktikanın ənənəvi nisbətlərinin dəyişməsidir;
- ☐ elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin getdikcə azalmasıdır;
- ☐ “elm-texnika-istehsal” sistemi ünsürlərinin qarşılıqlı təsiri sayəsində elmin bilavasitə məhsuldar qüvvələrin ünsürünə çevrilməsidir;

35 Hansı ifadə düz deyil?

- ☐ ETT- innovasiya proseslərini gücləndirir
- ☐ ETT - dinamik sosial-iqtisadi inkişafı təmin edir
- ☐ ETT - istehsal tullantılarından istifadəyə imkan yaradır
- ☒ ETT - infilyasiyanı aşağı salan amildir
- ☐ ETT - məhsulun rəqabət qabiliyyətliyini yüksəldir

36 Məhsul vahidinin istehsalına gətirilmiş xərclər in illik məbləği necə hesablanır?

- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasili kimi
- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi
- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili kimi
- ☒ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasili ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi

37 Sənaye müəssisələrində gətirilmiş ümumi vaxt məsrəfi necə hesablanır?

- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fərqi kimi;
- ☒ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin cəmi kimi;
- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin hasili kimi;
- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla proseslərin və əl ilə əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin nisbəti kimi;
- ☐ mexanikləşdirilmiş üsulla əməliyyatların icrasına vaxt məsrəflərlərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi;

38 Sənaye müəssisələrində məhsuldarlıq əmsalı necə hesablanır?

- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahla fəhlələrin sayının hasili kimi;
- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə cəmi kimi;
- ☒ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumuna nisbəti kimi;
- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə hasili kimi;
- ☐ ən aşağı məhsuldarlığı olan universal dəzgahda hazırlanan hissənin əməktutumunun onun (hissənin) fəaliyyətdə olan dəzgah üçün əməktutumu ilə fərqi kimi;

39 Elektrikləşdirilmənin səviyyə göstəriciləri:

- ☐ enerji vermə
- ☐ fondla silahlanma
- ☒ əməyin elektrikle silahlandırılması
- ☐ istehsalın elektrikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ enerji tutumlu

40 Verilənlərdən istifadə etməklə istehsalın elektriklişmə əmsalını hesablayın: işçilərin sayı – 400 nəfər, elektrik mühərriklərinin gücü – 600 kVt/s, quraşdırılmış enerji avadanlıqlarının sayı – 800 ədəd, ümumi avadanlıqların sayı – 1600 ədəd

- ☐ 3,5

- ☐ 2
☐ 0,7
☐ 1,5
☒ 0,4

41 Sənaye müəssisələrində iş yerinə xidmət əmsalı necə hesablanır?

- ☐ fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi.
☐ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının cəmi kimi;
☐ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının hasilı kimi;
☒ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayının faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayına nisbəti kimi;
☐ dəzgahla fəhlənin sayının 1:1-ə nisbətilə fəhlələrin sayı ilə faktiki olaraq iş yerinə xidmət edənlərin sayının fərqi kimi;

42 Məhsul vahidinin istehsalına gətirilmiş xərclər in illik məbləği necə hesablanır?

- ☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəminin əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalına nisbəti kimi;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin hasilı kimi;
☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;
☐ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasilı kimi;
☒ əsas fondlara əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə əsaslı vəsait qoyuluşunun normativ səmərəlilik əmsalının hasilı ilə məhsul vahidinin maya dəyərinin cəmi kimi;

43 əməyin elektrik silahlılığı əmsalı necə hesablanır?

- ☒ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin fəhlələrin sayına nisbəti.
☐ fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə nisbəti;
☐ elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti
☐ texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin fəhlələrin sayına nisbəti;
☐ fəhlələrin sayının qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminə vurmaqla;

44 əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ fəhlələrin ümumi sayı ilə əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının cəmi kimi;
☐ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına vurmaqla;
☒ əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının fəhlələrin ümumi sayına nisbəti kimi;
☐ fəhlələrin ümumi sayından əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayının çıxmaqla;
☐ fəhlələrin ümumi sayının əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayına nisbəti

45 Sənaye müəssisəsində ümumi istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmi 4500 min kvt, texnoloji ehtiyaclara istehlak olunmuş elektrik enerjisinin həcmi 3600 min kvt olarsa onda müəssisədə elektrik enerjisinin istehlak quruluşunu hesablayın.

- ☐ 65,2%
☐ 80 %
☒ 80,5%
☐ 125 %
☐ 82,5%

46 Sənaye müəssisəsində il ərzində istehlak olunan bütün enerjisinin həcmi 8500 min kvt, il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmi 6800 min kvt olarsa onda müəssisədə istehsalın elektrifikasişdırılması əmsalını hesablayın.

- ☐ 0,6
☐ 1,5
☐ 1700

- ☐ 1,25
☒ 0,8

47 əgər mexanikləşdirmə üsulu ilə yerinə yetirilmiş məhsul həcmi 60 min man., məhsulun ümumi həcmi 90 min man, maşınli istehsalda məşğul işçilərin sayı 20 nəfər, ümumi işçilərin sayı 70 nəfər, istehsalın mexanikləşdirmə üsulunda məşğul 35 norma/saat, ümumi əmək xərci 70 norma/saat olarsa, əməyin mexanikləşdirilmə səviyyəsini hesablayın

- ☐ 0,5
☒ 0,3
☐ 1,5
☐ 0,67
☐ 3,5

48 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- ☒ avtomatlaşdırma
☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi
☐ elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
☐ elmi tədqiqatların əənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi

49 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- ☒ avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
☐ istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
☐ avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması

50 Yeni texnikanın səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☐ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına nisbəti kimi;
☒ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin fərqlərinin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
☐ yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
☐ bazis və yeni texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin cəminin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;
☐ köhnə texnikanın tətbiqi üçün gətirilən xərclərin natural ölçüdə yeni texnikanın tətbiqindən sora istehsal olunan məhsulun miqdarına hasili kimi;

51 Aşağıdakılardan hansı elmi-texniki inqilabın əlamətlərinə aid deyil?

- ☒ avtomatlaşdırma
☐ elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
☐ elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi
☐ elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi;
☐ elmi tədqiqatların əənəvi üsullarla yerinə yetirilməsi

52 Elmi-texniki inqilabın əlamətləri hansılardır?

- ☐ elmi mərkəzlərin yaradılması, istehsalın kombinəlməsi, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, elmi ideyaların istehsalda tətbiq müddətinin azalması, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi
☐ istehsalın təmərküzləşməsi, elmin yüksək inkişafı, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

- ☒ avtomatlaşdırma, elmin məhsuldar qüvvələrinin ünsürünə çevrilməsi, dünyada baş vermiş sənaye inqilabları, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi
- ☐ avtomatlaşdırma, elmin yüksək inkişafı, istehsalın ixtisaslaşdırılması, sənaye mərkəzlərinin yaranması, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması
- ☐ elmin yüksək inkişafı, dünyada baş verən böhranlar, elmlə praktikanın əənəvi nisbətlərinin dəyişməsi, yeni texnoloqiyların kəşf olunması, elmi informasiyanın yeni üsullarla işlənməsi

53 İstehsalın elektriklişdirilməsi əmsalı necə hesablanır?

- ☒ il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcmnin il ərzində istehlak edilmiş əütün enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- ☐ il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjisinin (elektrik, istilik və s.) həcmnin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;
- ☐ texnoloji ehtiyaclara istehlak olunan elektrik enerjisinin həcmnin elektrik enerjisi istehlakının ümumi həcminə nisbəti kimi.
- ☐ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş bütün enerjisinin həcminə nisbəti kimi
- ☐ qurulmuş elektrik mühərriklərinin texniki güclərinin cəminin il ərzində istehlak edilmiş elektrik enerjisinin həcminə nisbəti kimi;

54 İstehsal proqramında:

- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ☒ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

55 Proqnoz nədir?

- ☐ istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir;
- ☒ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;
- ☐ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur;
- ☐ yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur;

56 Proqram nədir?

- ☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür.
- ☐ strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur;
- ☐ proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir;
- ☒ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlər ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur;
- ☐ elmi cəhətdən formalaşdırılan biliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür;

57 Plan nədir?

- ☐ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur.
- ☒ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir;
- ☐ müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur;
- ☐ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur;
- ☐ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövrlərdə icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur;

58 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- ☐ iqtisadi; texnoloji, operativlik
- ☒ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji;
- ☐ inzibati; texnoloji
- ☐ iqtisadi; təşkilatı;
- ☐ sosial-psixoloji, texnoloji;

59 Sənayedə idarəetmə nədir?

- ☐ əmək vasitələrinin, texnoloji proseslərin təkmilləşdirilməsi, əmək cisimlərinin keyfiyyətcə yaxşılaşdırılması, əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi üzrə fasiləsiz və qanunauyğun prosesdir;
- ☐ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- ☐ qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət növlərinin məcmusudur
- ☐ bazardakı tələbi öyrənib, onu ödənilməsi üzrə fəaliyyətidir
- ☒ əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş və dərk edilmiş məqsədə nail olmaq üçün əmək kollektivinə, onların fəaliyyətinin təşkili və uzlaşdırılması işinə məqsədyönlü təsiretmə tədbirləridir

60 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ rentabellik səviyyəsi;
- ☐ materialtutumu göstəricisi;
- ☒ mənfəətin kütləsi.
- ☐ fondverimi göstəricisi;
- ☐ əmək məhsuldarlığı;

61 Elmi-texniki tərəqqinin planlaşdırılmasında planlaşdırmanın hansı metodu geniş tətbiq olunur?

- ☐ şəbəkə metodu
- ☐ balans metodu
- ☒ proqram məqsədli metod
- ☐ normativ metod
- ☐ qrafik metodu

62 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- ☐ iqtisadi göstəricilər;
- ☒ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri;
- ☐ texnolojilik göstəriciləri;
- ☐ məhsulun estetik göstəriciləri;

63 Sənaye müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- ☐ təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət.
- ☐ proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə;
- ☒ planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət;

- ☐ təşkil, idarəetmə, tənzimləmə;
- ☐ planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

64 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- ☒ idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə hüquq prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə birqərarlıq prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.

65 Aşağıdakılardan hansı menecmentin prinsiplərinə aiddir?

- ☐ düzxətlilik prinsipi;
- ☐ ahəngdarlıq prinsipi;
- ☐ paralellik prinsipi.
- ☐ avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi;
- ☒ idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;

66 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ lisenziyalashdırma.
- ☐ matris sxemi;
- ☐ Təşəbbüskarlıq;
- ☐ koordinasiya;
- ☒ məqsədlərin müəyyən edilməsi;

67 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində idarəetmə funksiyalarına aid deyil?

- ☒ əməyin stimullaşdırılması
- ☐ planlaşdırma
- ☐ təşkilətmə
- ☐ operativ tənzimləmə
- ☐ uçot və nəzarət

68 Sənaye müəssisəsində idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- ☐ icarənin demokratikləşdirilməsi, planlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət
- ☒ planlaşdırma və proqnozlaşdırma, təşkilətmə; operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə; uçot və nəzarət
- ☐ mərkəzləşmə və qeyri-mərkəzləşmə formalarının optimal uzlaşdırılması
- ☐) hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması, operativ tənzimləmə və dispetçerləşdirmə, stimullaşdırma
- ☐ bazarda tələbatın müəyyənləşdirilməsi, bazarın seqmentləşdimilməsi, inzibati və iqtisadi metodların tətbiqi

69 Sənayenin istehsal programmasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ mənfəətin kütləsi.
- ☐ əmtəəlik məhsulun həcmi;
- ☐ əmək haqqı fondu;
- ☐ realizə olunmuş məhsulun həcmi;
- ☒ əmək məhsuldarlığı;

70 İdarəetmə sistemi nədir?

- ☐ müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir;
- ☐ idarəetmə məq-səd-lərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir;
- ☐ idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir;
- ☒ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur;

- ☐ idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur.

71 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı;
☐ əmək kollektivinin sosial inkişaf planı.
☐ əmək haqqı və kadrlar planı;
☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı;
☒ sığorta işinin planı;

72 Sənaye müəssisələrində elmi cəhətdən əsaslandırılmış normaların işlənilib hazırlanmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ təcrübi-eksperimental və inzibati metodlar;
☐ analitik-hesablama və iqtisadi metodlar;
☐ təcrübi-eksperimental və təşkilati metodlar;
☐ iqtisadi və tənzimləyici metodlar;
☒ analitik-hesablama və təcrübi-eksperimental;

73 əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- ☒ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi.
☐ ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul;
☐ reallaşdırılmış məhsul;
☐ plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı;
☐ plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı

74 Planlaşdırmanın üsulları hansılardır?

- ☒ balans, normativ
☐ induksiya, deduksiya,
☐ analiz, sintez,
☐ xətti, funksional,
☐ təşkilətmə, nəzarət

75 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- ☒ əxlaq normaları;
☐ mütləq səmərəlilik göstərişləri;
☐ qərar.
☐ normativlər;
☐ qay-da;

76 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- ☐ vergi;
☐ gəlir və mənfəət;
☐ əmək haqqı.
☒ təlimat;
☐ qiymət;

77 Sənaye müəssisələrində idarəetmənin hansı prinsipinin mahiyyətində səlahiyyətlərin bölgüsü dayanır?

- ☐ idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
☐ idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
☐ idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
☐ idarəçilikdə əhəngdarlıq prinsipi;
☒ idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;

78 Sənaye müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- ☐ rentabellik indeksindən
- ☐ giriş istehsal gücündən
- ☒ orta illik istehsal gücündən
- ☐ çıxış istehsal gücündən;
- ☐ rentabellik normasından

79 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- ☐ məhsulun maya dəyəri.
- ☒ əmtəlik məhsul;
- ☐ 1 manatlıq əmtəlik məhsula çəkilən xərc;
- ☐ əsas istehsal fondlarının tərkibi
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin dəyəri

80 Biznes-plan nədir?

- ☐ müəssisələrə öz fəaliyyətində nəzərə almalı olduqları məsələlər haqqında dövlət tərəfindən verilən sənəddir
- ☐ direktiv plandır
- ☒ mənfəət əldə etməsinə nail olmaq üçün istehsal sahibkarlığına yerinə yetirməli olduğu tədbirlər sistemidir
- ☐ Ədliyyə Nazirliyi, Vergilər və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən tələb edilən zəmanət xarakterli sənədlərdir
- ☐ konsaltinq firmaları tərəfindən bütün sənaye müəssisələrinə sifarişsiz və ödənişsiz olaraq tərtib olunub verilən sənədlər toplusudur

81 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- ☐ əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- ☒ ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar;
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- ☐ investisiya qoyuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;
- ☐ kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar;

82 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- ☐ bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar.
- ☐ büdcə ilə hesablaşmalar;
- ☐ müəssisənin pul məxarici;
- ☒ fondveriminin planlaşdırılması;
- ☐ müəssisənin pul mədaxili;

83 Sənaye müəssisələrində menecmentin hansı prinsipinə görə idarəçilik ierarxiyasında bütün bölmə və fiziki şəxslər öz hüquq hədlərini aşmadan onlara tapşırılmış vəzifələrini yerinə yetirmək işində tam məsuliyyət daşımalıdırlar?

- ☐ idarəçilikdə məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi.
- ☐ idarəçilikdə ahəngdarlıq prinsipi;
- ☐ idarəetmənin demokratikləşdirilməsi prinsipi;
- ☒ idarəçilikdə hüquq, vəzifə və məsuliyyətin uzlaşdırılması prinsipi;
- ☐ idarəçilikdə mərkəzləşdirmə və qeyri mərkəzləşdirmə formalarının optimal uzlaşdırılması prinsipi;

84 Bunlardan hansı sənaye müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- ☐ idarəetmənin funksional quruluşu;
- ☐ idarəetmə prinsipləri və funksiyaları;
- ☐ məlumatlar və onların işlənmə üsulları.
- ☐ iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər;

- ☒ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalasdırılması;

85 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir

- ☐ maliyyə planı;
☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı;
☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı.

86 İstehsal proqramması hansı amillərlə əsaslandırılır?

- ☐ məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların texniki səviyyəsi, alınacaq materialların keyfiyyəti
☐ istehsal ediləcək məhsulun maya dəyəri, işçilərin əmək haqqı, əsas fondların quruluşu
☐ müəssisənin istehsal gücü, maddi-texniki təminat səviyyəsi, beynəlxalq əlaqələri, innovasiya fəaliyyəti, idarəetmə işçilərinin sayı
☐ istehsal meydançalarının sahəsi, alınacaq xammalın həcmi, cəlb ediləcək kreditlərin məbləği,
☒ istehsal ediləcək məhsula bazardakı tələbin həcmi, istehsal güclərindən istifadə səviyyəsi, yeni istehsal güclərinin işə salınması və əsaslı tikinti işləri üzrə nəzərdə tutulan tədbirlər.

87 İdarəetmə metodu dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
☐ idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
☐ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
☒ idarəetmə funksiyasını reallaşdırmaq üçün tətbiq edilən üsul, fond və fondlar sistemi başa düşülür;
☐ idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;

88 Menecment nədir?

- ☐ menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☐ menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☐ menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☐ menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir;
☒ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir;

89 Aşağıdakılardan hansı indikativ planlaşdırmanın funksiyalarına aid deyil?

- ☒ operativ;
☐ məlumatverici;
☐ təshihedici;
☐ tənzimləyici;
☐ strateji;

90 Indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası istehsalın iqtisadi cəhətini qiymətləndirmək, təhlil etmək, ümumiləşdirmək üçün meyar və göstəricilər sisteminin işlənilib hazırlanması işini icra edir?

- ☐ məlumatverici;
☒ təshihedici;
☐ strateji;
☐ operativ;
☐ tənzimləyici;

91 Indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyası sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasından ibarətdir?

- ☐ məlumatverici;
☒ strateji;

- ☐ operativ;
- ☐ tənzimləyici;
- ☐ təshihedici;

92 Sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasında istifadə olunan ən əhəmiyyətli metod hansıdır?

- ☒ balans metodu;
- ☐ təşkilati metodu;
- ☐ ekspert qiymətləndirmə metodu.
- ☐ iqtisadi metodu;
- ☐ inzibati metodu;

93 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planda:

- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir.
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir;
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;
- ☐ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur;
- ☒ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır;

94 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- ☒ istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi.
- ☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi;
- ☐ problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri;
- ☐ alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi;
- ☐ qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi;

95 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür.
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- ☐ idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür;
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür;

96 Seçilmiş prioritetlər üzrə lazımi vəzifələri tamamilə və həm də sürətlə həll etmək üçün zəruri olan iqtisadi şəraitin yaradılması və onun elmi cəhətdən əsaslandırılması indikativ planlaşdırmanın hansı funksiyasına aiddir?

- ☐ strateji;
- ☐ təshihedici;
- ☒ tənzimləyici;
- ☐ operativ;
- ☐ məlumatverici;

97 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ inzibati metodu;
- ☒ balans metodu;
- ☐ analitik-hesablama metodu;
- ☐ təcrübi-eksperimental metodu;
- ☐ iqtisadi metodu;

98 Sənayenin planlaşdırılmasında hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ təcrübi-eksperimental metodu;
- ☐ təşkilati metodu;
- ☐ inzibati metodu;
- ☐ iqtisadi metodu;
- ☒ ekspert qiymətləndirmə metodu.

99 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- ☐ müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi;
- ☐ işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması;
- ☒ əməyin normalaşdırılması.
- ☐ əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər;
- ☐ işçi həyatının təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri;

100 İdarəetmə prosesi nədir?

- ☐ işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür;
- ☐ rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür;
- ☒ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür;
- ☐ müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmağın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür;
- ☐ gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün ləvəhələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür;

101 Sənayenin istehsal proqramının göstəricilər sisteminə nələr aiddir?

- ☐ işçilərin sayı, məhsul nomenklaturası, keyfiyyəti, qiyməti və maya dəyəri
- ☐ rəqiblərin istehsal gücü, bazardakı məhsulların keyfiyyəti, əmək məhsuldarlığı
- ☐ rəqiblərin illik dövriyyəsi, əmək haqqı fondu, işçi heyətinin sayı və əmək məhsuldarlığı
- ☒ ümumi məhsul, əmtəəlik məhsulun həcmi, realizə olunmuş məhsul
- ☐ mövcud və potensial istehsal gücü, faktiki və potensial satış həcmi

102 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- ☐ kadrların özünəməxsus tərkibi
- ☐ emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekcinsliyi
- ☐ sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- ☐ müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- ☒ maddi-texniki bazanın müxtəlifliyi

103 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- ☐ proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
- ☐ başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması
- ☐ əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsidəki dinamizmin olmaması
- ☒ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
- ☐ adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

104 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- ☐ proses kapitaltutumluğu, material tutumluğu, uzunmüddətliyi ilə fərqlənir, məhsul individual xarakter daşıyır
- ☐ başqa istehsal sahələri ilə müqayisədə daha aşağı əmək məhsuldarlığının olması

- ☒ əmək bölgüsünün təsiri ilə onun sahə quruluşunun dəyişməsindəki dinamizm
- ☐ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi başqa maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməməsi
- ☐ adətən istehsal mövsümi xarakter daşıyır və kənd təsərrüfatından çox asılıdır

105 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- ☒ kadrların müxtəlifliyi
- ☐ emal olunmuş xammal mənbəyinin müəyyən yekəinsliyi
- ☐ sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- ☐ müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- ☐ bu sahə üçün spesifik, vahid olan maddi-texniki baza

106 Sadalananlardan hansı sahə əlamətlərinə aid deyil?

- ☐ kadrların özünəməxsus tərkibi
- ☒ emal olunmuş xammal mənbəyinin müxtəlifliyi
- ☐ sahədə istehsal olunmuş məhsulun istehlak və ya iqtisadi təyinatının olması
- ☐ müəyyən miqdarda müstəqil birtipli müəssisələrin olması
- ☐ bu sahə üçün spesifik, vahid olan maddi-texniki baza

107 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- ☐ şərikli və payçı müəssisələr;
- ☐ səhmdar cəmiyyət;
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəsisə;
- ☐ fərdi müəssisələr;
- ☒ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri;

108 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aid deyil

- ☐ şərikli və payçı müəssisələr;
- ☐ şərikli müəssisələr;
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəsisə;
- ☒ kiçik, orta və iri müəssisələr;
- ☐ səhmdar cəmiyyət;

109 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına nələr daxildir?

- ☐ dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- ☒ məhdud məsuliyyətli müəsisə və səhmdar cəmiyyət
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələr
- ☐ özəl müəssisə və müştərək müəssisə

110 Aşağıdakı ifadələrdən hansı düz deyil?

- ☒ sənayenin inkişaf etdirilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına şərait yaradır.
- ☐ sənayenin inkişafı cəmiyyətin sosial strukturunun təkmilləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir;
- ☐ sənaye qədrəttəni sürətləndirmək işini həyata keçirə bilən başqa maddi istehsal yoxdur;
- ☐ Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində sənaye əvəzsiz rol oynayır;
- ☐ sənayenin inkişafı qeyri-maddi istehsal sahələrinin inkişafına təsir etmir;

111 Kənd təsərrüfatı məhsullarını emal edən sənaye sahələrinə hansılar aiddir?

- ☐ neft emalı və kimiya sənayesi sahələri
- ☒ yeyinti və yüngül sənaye sahələri
- ☐ yeyinti və maşınqayırma sənayesi sahələri
- ☐ elektroenergetika və neft-kimiyə sahələri

- ☐ maşınqayırma və tikinti materilalları istehsalı sahələri

112 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansı aid deyil?

- ☐ kimiya sənayesi
☐ neft-kimiya sənayesi
☒ yeyinti sənayesi
☐ elektroenergetika sahəsi
☐ maşınqayırma sahəsi

113 Sənayenin elmi-texniki tərəqqini təmin edən sahələrinə hansılar aiddir?

- ☐ tikinti və nəqliyyat sahələri
☐ kənd təsərrüfatı
☐ maşınqayırma və yeyinti sənayesi sahələri
☐ yüngül və yeyinti sənayesi sahələri
☒ maşınqayırma və kimiya sənayesi sahələri

114 Sənaye istehsalına xas olmayan xüsusiyyət hansıdır?

- ☐ bu sahədə yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi hesabına tikinti-quraşdırma işlərinin həcmnin artırılması, ölkədə rabitənin keyfiyyətinin yüksəldilməsi imkanlarının mövcud olması
☒ onun elmi-texniki tərəqqi əsasında öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi
☐ onun xidmət sferasına aid olması
☐ bu sahədə əsas istehsal vasitəsi torpaqdır
☐ onun torpağın məhsuldarlığının artırılması, irriqasiya sistemlərinin tətbiqi hesabına öz istehsal həcmi digər maddi istehsal sahələrinə nisbətən sürətlə artırma bilməsi

115 Sənaye istehsalının iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- ☐ mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların, tələb və təklifin səviyyəsinə təsir edən amillərin öyrənilməsidir.
☐ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılmasıdır;
☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsidir;
☐ istehsal edilən məhsulun iqtisadi təyinatı, istehlak olunan əmək cisimlərinin və tətbiq edilən əmək vasitələrinin ümumiliyi, texnoloji istehsal üsulunun mahiyyətinə görə oxşar olan müəssisələrin məcmusudur;
☒ sənayedə iqtisadi qanunların fəaliyyəti və təzahür formalarını, bazarın tələbatlarını ödəmək məqsədilə optimal xərclə yüksək təsərrüfat nəticələrini təmin edən amilləri, sahə iqtisadiyyatının tənzimləmə qayda və vasitələrini, sahənin səmərəlilik göstəricilərini yaxşılaşdırmaq üçün onun idarə edilməsinin metod və üsullarını öyrənməkdir;

116 Hansı ölkəni dünyanın emalatxanası adlandırırlar?

- ☐ Rusiya
☐ ABŞ
☐ Fransa
☐ Almaniya
☒ Böyük Britaniya

117 Sənaye ilk dəfə harada yaranıb?

- ☐ iri maşınlı sənayenin inkişafı ilə
☒ kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində
☐ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində
☐ ilk manufakturaların yaranması ilə
☐ sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı

118 Sənaye ictimai istehsalın müstəqil sahəsinə nə zaman çevrildi?

- ☐ iri maşınlı sənayenin inkişafı ilə

- ☐ sadə kapitalist əmək kooperasiyası zamanı
- ☐ ilk manufakturaların yaranması ilə
- ☐ kəndlinin natural ev təsərrüfatı çərçivəsində
- ☒ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması prosesində

119 Manufakturalardan iri maşınlı sənayeyə keçid nə zaman baş vermişdi?

- ☐ 17-ci əsrin sonu 18-ci əsrin əvvəli
- ☐ 16-cı əsrin ortalarında
- ☐ 18-ci əsrin ortalarında
- ☒ 18-ci əsrin sonlarında 19-cu əsrin əvvəllərində
- ☐ 20-ci əsrin əvvəllərində

120 Kapitalist sənayesinin inkişaf mərhələlərinin düzgün ardıcılığını göstərin

- ☐ iri maşınlı sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura
- ☐ manufaktura; sadə kapitalist kooperasiyası; iri maşınlı sənayesi
- ☒ sadə kapitalist kooperasiyası; manufaktura; iri maşın sənayesi
- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası; iri maşın sənayesi; manufaktura
- ☐ manufaktura; iri maşınlı sənayesi; sadə kapitalist kooperasiyası

121 İlk dəfə istehsal tədqiqatları nə zaman fəal həyata keçirilməyə başlandı?

- ☐ 20-ci əsrdə
- ☒ 18-ci əsrdə
- ☐ 17-ci əsrdə
- ☐ 16-cı əsrdə
- ☐ 19-cu əsrdə

122 Maddi istehsalın ən böyük və çoxşaxəli sahəsi:

- ☐ kənd təsərrüfatı
- ☐ tikinti
- ☐ maşınqayırma
- ☐ xidmət sferası
- ☒ sənaye

123 Manufaktura nə zaman yaranmışdır?

- ☐ 18-ci əsrin ortalarında
- ☐ 17-ci əsrin sonlarında
- ☐ 19-cu əsrin əvvəlində
- ☒ 16-cı əsrin ortalarında
- ☐ 18-ci əsrin sonlarında

124 Xammalı maşın üsulu ilə emal edən sənaye müəssisəsi, iri maşınlı istehsal forması:

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
- ☐ ixtisaslaşma
- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası
- ☐ manufaktura
- ☒ iri maşınlı sənaye

125 Kapitalist istehsalının əl sənətkarlıq texnikasına əsaslanan ikinci inkişaf mərhələsi:

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
- ☐ iri maşınlı sənaye
- ☐ ixtisaslaşma
- ☐ sadə kapitalist kooperasiyası

☒ manufaktura

126 Kapitalist istehsalının əl əməyinə əsaslanan ilkin inkişaf mərhələsi:

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi
- ☐ ixtisaslaşma
- ☒ sadə kapitalist kooperasiyası
- ☐ manufaktura
- ☐ iri maşınlı sənaye

127 Sənaye inqilabı nəticəsində nə baş verdi?

- ☐ manufakturanın yaranması
- ☐ sadə istehsal kooperasiyası yarandı
- ☐ ixtisaslaşma və kooperasiyalarmaya keçid
- ☒ manufakturaladan iri maşınlı sənayeyə keçid
- ☐ sadə əmək kooperasiyasından manufakturalaya keçid

128 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ xammal
- ☐ torpaq
- ☒ əmək (iş qüvvəsi)
- ☐ kapital
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti

129 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ☐ ümumi milli məhsul.
- ☐ səmərə;
- ☐ milli gəlir
- ☒ səmərənin onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərə nisbəti;
- ☐ istehsala sərf olunan məsrəflər;

130 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- ☐ ölçüyə gəlməyən göstəricidir.
- ☐ mütləq göstəricidir.
- ☒ nisbi göstəricidir
- ☐ həcm göstəricisidir
- ☐ xərc göstəricisidir

131 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- ☐ xərc göstəricisidir
- ☐ nisbi göstəricidir.
- ☒ mütləq göstəricidir.
- ☐ müqayisəli göstəricidir.
- ☐ faiz göstəricisidir.

132 İqtisadi səmərə nədir?

- ☒ ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində əsas fəaliyyətilə əlaqədar çəkilən xərclərin cəmi;
- ☐ ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən əldə edilən nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə;

- ☐ ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı.

133 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ kapitalin gəlirliliyi
☒ mənfəət
☐ gəlir
☐ fondverimi
☐ material tutumu

134 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- ☐ kapitalin gəlirliliyi
☒ mənfəət
☐ gəlir
☐ fondverimi
☐ material tutumu

135 Sənaye müəssisələrində bir il ərzində əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi 20 min manat və məhsulun maya dəyəri isə 72 min manat olarsa onda gətirilmiş xərcləri hesablayın

- ☐ 31,52
☐ 52
☒ 75,2
☐ 92
☐ 3,6

136 əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti necə hesablanır?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin hasili kimi
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin cəmi kimi
☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərəyə nisbəti kimi
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gətirdiyi səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti kimi
☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə onun gətirdiyi səmərənin fərqi kimi

137 Sənaye və onun ayrı-ayrı sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☒ sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımının bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbəti kimi
☐ sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə nisbəti kimi
☐ sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə fərqi kimi
☐ sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımı ilə bu artıma səbəb olan əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə cəmi kimi
☐ sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi ilə sənaye və onların ayrı-ayrı sahələri üzrə xalis məhsul artımına nisbəti kimi

138 Bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi (mütləq) səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☐ maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmi ilə bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə $\square$ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımına nisbəti kimi
☐ bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə $\square$ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmi ilə fərqi kimi
☒ bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə $\square$ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımının bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcminə nisbəti kimi
☐ bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə $\square$ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmi ilə cəmi kimi

- ☐ bütünlükdə iqtisadiyyat və onun sahələri üzrə ☐ müqayisəli qiymətlə illik milli gəlir (xalis məhsul) artımı ilə bu artıma səbəb olan maddi istehsal sferasına qoyulmuş əsaslı vəsaitin həcmnin hasili kimi

139 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☒ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- ☐ Səmərəlilik göstəricisi - səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- ☐ Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- ☐ İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- ☐ Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir

140 Xərclərin nisbi səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☒ variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- ☐ variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti
- ☐ mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- ☐ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi

141 Xərclərin ümumi səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☐ variantlar üzrə cari xərclərin fərqli əsaslı vəsait qoyuluşlarına nisbəti kimi
- ☐ variantlar üzrə əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqli cari xərclərə nisbəti kimi
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbəti kimi
- ☐ mənfəətin maya dəyəri ilə nisbəti kimi
- ☒ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi

142 əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərəlilik göstəricisi kimi nə qəbul olunur?

- ☐ mənfəət
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti
- ☐ maya dəyəri
- ☐ gəlir
- ☒ gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti

143 Mütləq səmərəlilik nədir?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərənin məbləğinə nisbətidir.
- ☐ əldə olunmuş səmərənin keyfiyyətini xarakterizə edir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- ☐ əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır.
- ☒ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir.

144 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir.
- ☐ variantlar üzrə işçilərin sayının fərqlinin bir variantdakı işçilərin sayına nisbətidir
- ☒ variantlar üzrə cari xərclərin fərqlinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının məbləğinə nisbətidir
- ☐ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- ☐ istehsaldaxili ehtiyatların həcmnin variantlar üzrə paylanması göstəricisidir

145 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ☒ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı.

- ☐ əmək məhsildarlığı, fondverimi, daxili rentabellik norması, satışın rentabelliği
- ☐ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ☐ istehsalın rentabelliği, xalis cari dəyər, əmtəlik məhsul maya dəyəri
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəlik məhsul, reallaşdırılmış məhsul.

146 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir

- ☐ əmək resurslarının;
- ☐ maliyyə resurslarının;
- ☒ xammal və material resurslarının.
- ☐ informasiya resurslarının;
- ☐ əsas və tədavül fondlarının.

147 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkil ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının
- ☐ müəssisənin tədavül fondlarının
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondlarının
- ☒ istehsal əsas fondlarının
- ☐ müəssisənin pul fondlarının

148 ÜMM-in hesablanması aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- ☒ milli gəlir.
- ☐ şəxsi istehlak xərcləri;
- ☐ məcmu xüsusi daxili investisiyalar;
- ☐ dövlətin aldığı əmtəə və xidmətlər;
- ☐ xalis ixracat;

149 əsaslı vəsait qoyuluşu səmərəliliyinin hesablanmasının nümunəvi metodikasına əsasən normativ səmərəlilik əmsalı neçə qəbul olunub?

- ☐ 0,14;
- ☐ 0,15;
- ☐ 0,11;
- ☒ 0,16;
- ☐ 0,12;

150 Aşağıdakı ifadələrdən hansı düz deyil?

- ☐ sənayenin inkişaf etdirilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətinin artırılmasına şərait yaradır
- ☐ Maddi istehsal sahələrinin maddi-texniki bazalarının keyfiyyətə yenidən qurulması işinin yerinə yetirilməsində sənaye əvəzsiz rol oynayır
- ☐ sənaye qədər et-ti sürətləndirmək işini həyata keçirə bilən başqa maddi istehsal yoxdur
- ☐ sənayenin inkişafı cəmiyyətin sosial strukturunun təkmilləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir
- ☒ sənayenin inkişafı qeyri-maddi istehsal sahələrinin inkişafına təsir etmir

151 Maddi istehsal sahələrini bir-birindən fərqləndirən əsas fərq hansıdır?

- ☐ texnoloji-texniki
- ☐ təşkilati
- ☐ təşkilati-texniki
- ☐ iqtisadi-texniki
- ☒ sosial-iqtisadi

152 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ material tutumu
- ☐ gəlir
- ☐ fondverimi
- ☒ rentabellik
- ☐ əmək tutumu

153 əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsində səmərə kimi nə qəbul olunur?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun gəlirə nisbəti
- ☐ maya dəyəri
- ☒ mənfəət
- ☐ gəlir
- ☐ gəlirin əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti

154 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ milli gəlir
- ☒ material tutumu
- ☐ istehsalın rentabelliği
- ☐ mənfəət
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı

155 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- ☐ milli gəlir
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☒ material tutumu
- ☐ istehsalın rentabelliği
- ☐ mənfəət

156 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ milli gəlir
- ☒ fondverimi
- ☐ məhsulun rentabelliği
- ☐ mənfəət
- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı

157 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin funksional göstəricilərinə aiddir?

- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığı
- ☒ fondverimi
- ☐ məhsulun rentabelliği
- ☐ mənfəət
- ☐ milli gəlir

158 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- ☐ istehsal prosesindəki fasilələr;
- ☐ iş yerlərində izafi ehtiyatların olması;
- ☒ istehsalın ixtisaslaşması
- ☐ istehsal prosesinin başlanması
- ☐ istehsal sahələrinin artıqlığı

159 . Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (ə- əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, En – normativ səmərəlilik əmsalı).

- ☐ $\Theta + T + C \rightarrow \min$

- ☐ $\Theta \times E_n + C/T \rightarrow \min$
☐ $\Theta \times C + T E_n \rightarrow \min$
☒ $\Theta + TC \rightarrow \min$
☐ $E_n / \Theta + C \rightarrow \min$

160 Gətirilmiş xərclər göstəricisi necə müəyyən edilir? (Θ - əsaslı vəsait qoyuluşu, C- məhsulun maya dəyəri, T- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmasının normativ müddəti, E_n – normativ səmərəlilik əmsalı).

- ☐ $\Theta/T + C \rightarrow \min$
☐ $\Theta/E_n + C \rightarrow \min$
☒ $\Theta \times E_n + C \rightarrow \min$
☐ $\Theta + T \times E_n \rightarrow \min$
☐ $\Theta + T/C \rightarrow \min$

161 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəli variant hesab olunur?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 50 mln. man və məhsulun maya dəyəri 64 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 72 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 80 mln. man və məhsulun maya dəyəri 62 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 26 mln. man və məhsulun maya dəyəri 68 mln. man;
☒ əsaslı vəsait qoyuluşu 40 mln. man və məhsulun maya dəyəri 65 mln. man;

162 Gətirilmiş xərclərə görə aşağıdakılardan hansı ən səmərəsiz variant hesab olunur?

- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşu 25 mln. man və məhsulun maya dəyəri 63 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 90 mln. man və məhsulun maya dəyəri 75 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 85 mln. man və məhsulun maya dəyəri 66 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 35 mln. man və məhsulun maya dəyəri 69 mln. man;
☐ əsaslı vəsait qoyuluşu 20 mln. man və məhsulun maya dəyəri 70 mln. man;

163 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
☐ kapital
☐ torpaq
☒ əmək (iş qüvvəsi)
☐ xammal

164 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi səmərəliliyin ümumi göstəricilərinə aiddir?

- ☒ rentabellik
☐ gəlir
☐ əmək tutumu
☐ fondverimi
☐ material tutumu

165 $E_n = 0.2$ olarsa, gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ daha əlverişli hesab oluna bilər, əgər: I variant – kapital qoyuluşu (K_1)=8 min man., maya dəyəri (C_1)=10 min man, II variant - $K_2=9$ min man., $C_2=12$ min man, III variant - $K_3=11$ min man., $C_3=9$ min man

- ☐ sadalananlardan heç biri
☐ birinci
☐ ikinci
☒ üçüncü
☐ bütün sadalananlar

166 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=11$ min man. və maya dəyəri $C_1=11,5$ min man., II variant üzrə: $K_2=14$ min man. və $C_2=10,5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- ☐ 5 il
- ☐ 2 il
- ☒ 3 il
- ☐ 0,33 il
- ☐ 7 il

167 Gətirilmiş xərclər üzrə məbləğ hansı variantda daha üstün olar. əgər, I variant üzrə kapital qoyuluşu $K_1=5$ min man. və maya dəyəri $C_1=2$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=4$ min man., III variant üzrə: $K_3=8$ min man. və $C_3=5$ min man. $E_n=0,2$

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ birinci
- ☐ ikinci
- ☐ üçüncü
- ☐ bütün sadalananlar

168 Texnoloji prosesinin tətbiqində 2 variant müqayisə olunur. I variant üzrə: kapital qoyuluşu $K_1=10$ min man. və maya dəyəri $C_1=3$ min man., II variant üzrə: $K_2=6$ min man. və $C_2=5$ min man. $E_n=0,2$ olarsa, əlavə kapital qoyuluşunun özünü ödəmə müddətini hesablayın

- ☒ 2 il
- ☐ 1 il
- ☐ 0,5 il
- ☐ 7 il
- ☐ 5 il

169 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- ☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır;
- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;

170 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınır?

- ☐ istehsalın təşkili üsulları;
- ☒ əhalinin dini etiqatı;
- ☐ müəssisənin nizamnamə kapitalının miqdarı;
- ☐ özəlləşdirmə prosesinin sürəti;
- ☐ istehsalın təşkili tipləri;

171 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- ☐ istehsalın təşkili tipləri;
- ☐ istehsalın təşkili üsulları;
- ☐ istehsalın təşkili prinsipləri;
- ☐ mexaniki amillər;
- ☒ ett-nin istiqamətləri;

172 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ elektrifikasişının inkişafı;
- ☐ kimyalaşdırmanın inkişafı;
- ☐ kooperasiyalaşma;
- ☒ özəlləşdirmə prosesinin sürəti;
- ☐ avtomatlaşdırmanın inkişafı;

173 Sənaye müəssisələrinin ərazi üzrə yerləşdirilməsində aşağıdakı amillərdən hansı nəzərə alınmır?

- ☐ su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☐ əhalinin dini etiqat;
- ☐ təbii su yolunun mövcudluğu;
- ☒ istehsalın təşkili üsulları;
- ☐ faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;

174 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edir?

- ☐ istehsalın təşkili prinsipləri;
- ☐ mexaniki amillər;
- ☒ istehsalın ictimai təşkili formaları;
- ☐ istehsalın təşkili üsulları;
- ☐ istehsalın təşkili tipləri;

175 Aşağıdakıların hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən təbii amillərə aid deyil?

- ☐ təbii su yolunun mövcudluğu;
- ☐ faydalı qazıntının istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☐ su enerjisinin istifadə olunması mümkünlüyü;
- ☐ iqlim şəraiti;
- ☒ əhalinin yaş strukturu;

176 Aşağıdakı amillərdən hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ nəqliyyat amili;
- ☐ demoqrafik amillər;
- ☐ texniki amillər;
- ☒ mexaniki amillər;
- ☐ təbii amillər;

177 Sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir edən amillərin hansının təsiri nəticəsində müxtəlif növ materialdan eyni məhsul alınması imkanı yaranır?

- ☐ elektrifikasişının inkişafı;
- ☐ korporasiyalaşma;
- ☐ avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- ☐ kooperasiyalaşma;
- ☒ kimyalaşdırmanın inkişafı;

178 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ avtomatlaşdırmanın inkişafı;
- ☐ elektrifikasişının inkişafı;
- ☐ kimyalaşdırmanın inkişafı;
- ☐ kooperasiyalaşma;
- ☒ korporasiyalaşma;

179 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinə təsir etmir?

- ☐ istehsalın kombinəlməsi;
- ☒ korporasiyalaşma;
- ☐ kooperasiyalaşma;
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması;
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi;

180 Sənaye əmək bölgüsünün hansı növündə formalaşır?

- ☐ Şəxsi əmək bölgüsü;
- ☐ Fərdi əmək bölgüsü;
- ☐ Texniki əmək bölgüsü.
- ☐ İctimai əmək bölgüsü;
- ☒ Ümumi əmək bölgüsü;

181 əmək bölgüsünün hansı növündə xalq təsərrüfatının iri sahələri formalaşır?

- ☐ Texniki əmək bölgüsü.
- ☒ Ümumi əmək bölgüsü;
- ☐ Şəxsi əmək bölgüsü;
- ☐ Fərdi əmək bölgüsü;
- ☐ İctimai əmək bölgüsü;

182 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- ☒ xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi;
- ☐ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- ☐ ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması;

183 Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- ☒ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- ☐ sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- ☐ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;

184 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasiledici və emaledici qruplara bölünür?

- ☐ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə
- ☐ idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- ☒ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- ☐ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

185 Hansı təsnifat əlamətinə görə sənaye müəssisələri hasilat və emal sənayesi qruplarına bölünür?

- ☐ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna görə;
- ☒ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- ☐ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- ☐ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

186 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;
- ☒ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır.
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;
- ☐ istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir;

187 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir;

- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir;
- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır.
- ☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır;
- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır;

188 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- ☐ fərdi, texniki, texnoloji;
- ☐ mütləq, nisbi, integrallaşdırılmış;
- ☐ fiziki, mexaniki, texnoloji.
- ☐ fərdi, seriyalı, kütləvi;
- ☒ ümumi, xüsusi, fərdi;

189 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə nələr daxildir?

- ☐ hərbi sənayenin üstün inkişafını təmin edən ərazilərə meyl etmə, yalnız valyutaya satıla bilən məhsulların regionlar üzrə yerləşdirilməsi
- ☐ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması, ölkənin ərazisi üzrə birqərarda yerləşdirilməsi
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi, təmərküzləşmənin sürətləndirilməsi
- ☒ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması, ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi
- ☐ ixtisasız fəhlələrin və işsizlərin az olduğu rayonlara meyl etmə, xarici bazarda rəqabət apara biləcək məhsulların istehsalı, xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi

190 Sənaye sahələri məhsulun iqtisadi təyinatına görə necə təsnifləşdirilir?

- ☐ hasilat və emal sənayesi sahələri.
- ☐ yüngül və ağır sənaye;
- ☐ tikinti materialları və maşın və avadanlıqlar istehsalı sahələri;
- ☒ istehsal vasitələri və istehlak şeyləri istehsal edən sahələr;
- ☐ qida məhsulları və elektrik avadanlıqları istehsal edən sahələr;

191 Aşağıdakılardan hansı hasileddici sənaye sahəsinə aid deyil?

- ☐ kimyəvi xammal hasilatı
- ☐ neft hasilatı;
- ☐ apatit hasilatı;
- ☒ ağac məmulatları istehsalı;
- ☐ tikinti materialları istehsalı;

192 Sənaye sahələri əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə necə təsnifləşdirilir?

- ☐ «A» və «B» qrupuna daxil olan sənaye sahələri
- ☒ hasilat və emal sənayesi
- ☐ hasilat sənayesi və balıq sənayesi;
- ☐ yüngül və yeyinti sənayesi
- ☐ yüngül və ağır sənaye;

193 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı larında qarşıya qoyulan məqsədə çatmaq üçün hansı vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmur?

- ☐ əhalinin kommunal xidmətlərlə təminatını yaxşılaşdırmaq.
- ☐ müəssisələrin istehsal fəaliyyətini bərpa etmək və yeni istehsal müəssisələri yaratmaq;
- ☐ yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq;
- ☐ regionların inkişafı üçün zəruri infrastrukturun yaradılmasını və inkişafını təmin etmək;
- ☒ əhalinin say artımına nail olmaq;

194 Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı çərçivəsində sənaye sektorunda əsas məqsədə nail olmaq üçün aşağıdakı tədbirlərin hansının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmur?

- ☐ özəlləşdirmədən sonra müəssisələrin fəaliyyətinin dəstəklənməsi;
- ☐ sənayenin qeyri-neft sektorunun inkişaf istiqamətlərinin müəyyənəşdirilməsi;
- ☐ rəqabətədavamlı sənaye məhsullarının istehsalının dəstəklənməsi və ixracönlü istehsal sahələrinin yaradılmasının təşviqi;
- ☐ dövlət mülkiyyətində olan və ya səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan sənaye müəssisələrinin sağlamaşdırılması və özəlləşdirilməsi;
- ☒ dövlət mülkiyyətində olan sənaye müəssisələrinin sayının artırılması;

195 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ iqtisadiyyatın inkişafına investisiyaların cəlb olunması işinin davam etdirilməsi; ixracönlü məhsul istehsalının stimullaşdırılması;
- ☐ ölkənin təbii və əmək potensialından səmərəli istifadə etməklə qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafının təmin edilməsi;
- ☒ iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- ☐ infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;
- ☐ sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi və sahibkarlığın inkişafının daha da sürətləndirilməsi;

196 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nın əsas məqsədinə aid deyil?

- ☒ ölkə sənayesinin sahə quruluşunda birtərəfliyə nail olmaq;
- ☐ ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi
- ☐ iqtisadiyyatın diversifikasiyası;
- ☐ tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;
- ☐ əhalinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılması;

197 Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir?

- ☐ təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə;
- ☐ geniş təkrar istehsalın sürətlənməsinə;
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi və ictimai xərclərə qənaət əsasında istehsalın səmərəliliyini artırmasına.
- ☐ şəhərlə kənd, sənaye və kənd təsərrüfatı arasındakı fərqlərin azaldılmasına;
- ☒ ölkə iqtisadiyyatında inhisarçılığın səviyyəsinin artmasına;

198 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunması müəssisələrin ixtisaslaşma səviyyəsini və onların optimal ölmüsünü müəyyən edir?

- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- ☒ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;
- ☐ sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- ☐ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;

199 Sənaye istehsalının yerləşdirməsinin hansı prinsipinə riayət olunmaqla ölkənin iqtisadi rayonlarının sosial-iqtisadi inkişafının tarazlığını təmin edir, onların təbii resurslarından və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə məsələsini həll edir?

- ☐ iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təsərrüfatlarının kompleks inkişafı.
- ☒ sənaye istehsalının ölkənin ərazi üzrə dirqərarda yerləşdirilməsi;
- ☐ istehsalın yaşayış yerlərindən uzaqlaşdırılması;
- ☐ iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi;
- ☐ istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması;

200 Aşağıdakı hansı amil sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərir?

- ☐ sənaye müəssisələrində fondveriminin yüksəlməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi;
- ☒ cəmiyyət üzvlərinin maddi və mənəvi həyat səviyyələrinin yüksəldilməsi.
- ☐ idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində fondtutumunun yüksəlməsi;

201 Sənaye müəssisələrinin hansı təsnifat əlamətinə görə sahəyə xas olan əsas və dövrüyyə fondlarının quruluşlarındakı ümumilik və fərqlər, sahənin istehsal etdiyi məhsulun material, enerji, əmək və elm tutumluğunun dərəcəsi, istehsal tiplərindən hansının üstünlüyü və istehsalın ictimai təşkili forması və səviyyəsi nəzərə alınır?

- ☐ idarəçilik və təbəçilik əlamətinə görə;
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə;
- ☐ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- ☒ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə

202 Sənaye sahələri hansı əlamətə görə təsnifləşdirilmir

- ☒ istehsal edilən məhsulların istehlak yerinə görə.
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna görə;
- ☐ əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə görə;
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə
- ☐ iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

203 Sənaye sahələri hansı əlamətlərə görə təsnifləşdirilir?

- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə görə.
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, işçi qüvvəsinin sayına, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, inkişaf səviyyəsinə görə;
- ☒ məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, idarəçilik və təbəçilik əlamətinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;
- ☐ texnoloji istehsal üsuluna, əmək predmetinə təsiretmə xüsusiyyətinə, inkişaf səviyyəsinə, iqtisadi özünəməxsusluq əlamətinə görə;

204 Aşağıdakı hansı göstəricilərdən sənayenin sahə quruluşunu təhlil etmək üçün istifadə edirlər?

- ☐ ölkə sənayesinin rentabellik göstəricisindən
- ☐ sənaye sahələrindəki fondverimi göstəricisindən
- ☐ sənaye sahələrində çalışan işçilərin əmək məhsuldarlığı göstəricisindən;
- ☐ sənaye sahələrinin rəqabət qabiliyyətlik göstəricisindən;
- ☒ ölkə sənayesinin komplekslik səviyyəsi və ya sənaye sahələrinin sayı göstəricisindən.

205 Sənayenin sahə quruluşu nədir?

- ☐ sənayeyə daxil olan sahələrin ardıcılığıdır.
- ☒ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrini əks etdirən kəmiyyət nisbətidir.
- ☐ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı istehsal əlaqələrinin həcmi əks etdirən kəmiyyətdir.
- ☐ sənaye sahələri arasındakı qarşılıqlı kooperasiya əlaqələrini əks etdirən göstəricidir.
- ☐ sənayenin digər sahələrlə əlaqələrinin əks etdirən göstəricidir.

206 Sənaye sahəsi nədir?

- ☐ torpağın əsas istehsal vasitəsi olduğu sahələrinin məcmusudur
- ☐ bütün maddi istehsal sahələrinin məcmusudur.

- ☒ müəyyən əlamətlərə görə oxşar olan sənaye müəssisələrinin məcmusudur
- ☐ qeyri-istehsal sahələrinin məcmusudur
- ☐ sənayenin tərkib hissələrinin kəmiyyət nisbətidir.

207 Hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürəti necə hesablanır?

- ☐ hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;
- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- ☒ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;

208 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- ☐ əsas kimya müəssisələri;
- ☐ maşınqayırmanın metal-tutumlu istehsalları;
- ☐ qara və əlvan metallurgiya.
- ☒ neft emalı müəssisələri;
- ☐ pambıqtəmizləmə müəssisələri;

209 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməməlidir?

- ☐ yüngül metallar (alüminium və.s) istehsalları.
- ☒ pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- ☐ elektrometallurgiya müəssisələri;
- ☐ elektrokimya müəssisələri;
- ☐ süni liflər istehsal edən müəssisələr;

210 Nəqliyyat amilinin təsirini nəzərə alaraq aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməməlidir?

- ☐ pambıq parça müəssisələri;
- ☐ metaltutumu az olan maşınqayırma istehsalları;
- ☐ mebel istehsalı müəssisələri;
- ☒ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- ☐ neft emalı müəssisələri;

211 Yeni tikiləcək müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların istehlakçıları çox olarsa, onda belə müəssisələr necə yerləşdirilməlidir?

- ☐ istehlak rayonuna yaxın;
- ☐ əhalinin alıcılıq qabiliyyəti yüksək olan rayonlarda.
- ☐ enerji mənbələrinə yaxın;
- ☐ əhalinin sıx yerləşdiyi rayonda;
- ☒ xammal bazasına yaxın;

212 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- ☐ pambıqtəmizləmə müəssisələri;
- ☒ ilkin alüminium istehsal edən müəssisələr;
- ☐ mebel istehsalı müəssisələri
- ☐ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri
- ☐ neft emalı müəssisələri

213 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməlidir?

- ☐ ilkin alüminium istehsal edən müəssisələr

- ☐ qara və əlvan metallurgiya müəssisələri.
- ☒ neft emalı müəssisələri]
- ☐ pambıqtəmizləmə müəssisələri
- ☐ mebel istehsalı müəssisələri

214 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nda iqtisadi, coğrafi və tarixi baxımdan iqtisadi rayonları fərqləndirən amillərə aid deyil?

- ☐ təbii şəraiti və ehtiyatları;
- ☒ əhalinin yaş strukturu.
- ☐ tarixi inkişaf xüsusiyyətləri;
- ☐ əhalinin məskunlaşması səviyyəsi;
- ☐ iqtisadi-coğrafi mövqeyi;

215 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı nın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması.
- ☐ müasir tipli infrastruktur obyektlərinin yaradılması, mövcud obyektlərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması;
- ☐ əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi;
- ☐ əhalinin kommunal xidmətlərlə təminatının yaxşılaşdırılması;
- ☒ tarazlı regional və davamlı sosial-iqtisadi inkişafa nail olmaq;

216 Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- ☐ yeyinti sənayesi müəssisələri;
- ☒ qara və əlvan metallurgiya.
- ☐ neft emalı müəssisələri;
- ☐ süni liflər istehsal edən müəssisələr;
- ☐ kimya müəssisələri;

217 Sənaye sahə quruluşuna hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ elmi-texniki tərəqqinin sürətinin artması
- ☒ idarəetmənin sosial-mənəvi metodlarının tətbiqinin genişləndirilməsi
- ☐ istehsalın kombinəşdirilməsinin yküsəldilməsi
- ☐ istehsalın ixtisaslaşmasıdırılmasının dərinləşdirilməsi
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsinin yüksəlməsi;

218 Sahənin bütünlükdə sənayeni (və ya digər sahəni) in–ki–şaf sürətinə görə qabaqlama əmsalı necə hesablanır

- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin işçilərin siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əmək məhsuldarlığına nisbəti kimi.
- ☐ sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinin əsas fondların dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ sahənin planlaşdırılan inkişaf səviyyəsinin sahənin faktiki inkişaf səviyyəsinə nisbəti kimi;
- ☒ hər hansı sənaye sahəsinin inkişaf sürətinin sənayenin bütünlükdə inkişaf sürətinə nisbəti kimi;

219 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab verməlidir?

- ☐ oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;
- ☐ yalnız səhmdar cəmiyyət formasında yaradılırlar
- ☐ həmcins xammal və material istehlak etmirlər;
- ☒ iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənirlər.
- ☐ xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü–hən–dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurmurlar;

220 Sənaye sahəsinə daxil olan müəssisələr aşağıdakı şərtlərdən hansına cavab vermir?

- ☐ həmcins xammal və material istehlak edirlər;
- ☐ xüsusi peşə-ixtisas tərkibinə malik mü-hən-dis-texniki və fəhlə kadrlara malik olurlar;
- ☒ iş şəraitinin ümumi cəhətlərinə görə fərqlənir.
- ☐ məhsulları eyni iqtisadi təyinat alır;
- ☐ oxşar maşınlar sistemi (avadanlıqlarının texnoloji quruluşu ciddi fərqlənməyən) və texnoloji istehsal üsulu tətbiq edirlər;

221 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- ☐ sənaye istehsalının elektrifikasişdırılması, təmərküzləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
- ☐ sənaye istehsalının elektrifikasişdırılması, təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanifikasişdırılması və avtomatifikasişdırılması
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanifikasişdırılması və avtomatifikasişdırılması, kimyalaşdırılması
- ☒ sənaye istehsalının elektrifikasişdırılması, kompleks mexanifikasişdırılması və avtomatifikasişdırılması, kimyalaşdırılması

222 ETT əsas istiqamətləri:

- ☐ kimyalaşdırma, elektrifikasişdırma, gen injeneriya
- ☐ mexanifikasişdırma, kimyalaşdırma, biotexnologiya
- ☐ mexanifikasişdırma, avtomatifikasişdırma, robotlaşdırma, kimyalaşdırma
- ☐ avtomatifikasişdırma, robotlaşdırma, elektrifikasişdırma
- ☒ kompleks mexanifikasişdırma və avtomatifikasişdırma, kimyalaşdırma, elektrifikasişdırma

223 ETT əsas istiqamətləri:

- ☐ mexanifikasişdırma, avtomatifikasişdırma, robotlaşdırma, kimyalaşdırma
- ☐ kimyalaşdırma, elektrifikasişdırma, gen injeneriya
- ☒ kompleks mexanifikasişdırma və avtomatifikasişdırma, kimyalaşdırma, elektrifikasişdırma
- ☐ avtomatifikasişdırma, robotlaşdırma, elektrifikasişdırma
- ☐ mexanifikasişdırma, kimyalaşdırma, biotexnologiya

224 Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- ☐ mütərəqqi texnologiyanın yaradılması
- ☐ mexanifikasişdırma
- ☐ sənayenin kimyalaşdırılması
- ☐ elektrifikasişdırma, yeni enerji növlərinin tapılması
- ☒ struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması

225 ETT müəyyən edən sahə:

- ☐ neft sənayesi, maşınqayırma, elektroenergetika
- ☒ maşınqayırma, kimya sənayesi, elektroenergetika
- ☐ kimya sənayesi, neft sənayesi, elektroenergetika
- ☐ elektroenergetika, kimya sənayesi, yeyinti sənayesi
- ☐ maşınqayırma, metallurqiya, kimya sənayesi

226 Elm – texnika – istehsal sistemində əsas həlqə nə sayılır?

- ☐ innovasiya
- ☒ elm
- ☐ texnika
- ☐ texnologiya
- ☐ istehsal

227 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- ☐ elmin maddi-texniki bazası

- ☐ elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
- ☒ nəqliyyat vasitələri
- ☐ informasiya
- ☐ elmi kadrlar

228 Sənaye müəssisəsində fəhlələrin ümumi sayı 400 nəfər, əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayı isə 250 nəfər olarsa onda müəssisədə əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi nə qədər olar?

- ☐ 160 %
- ☐ 162%
- ☐ 82,5%
- ☒ 62,5%
- ☐ 65,2%

229 İstehsalın mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəriciləri:

- ☐ məhsulun, istehsalın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ istehsalın, əməyin, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☒ istehsalın, əməyin və işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ məhsulun, əməyin, işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı

230 Sənayenin hansı sahəsində müasir yüksək məhsuldar dəzgah, avadanlıqlar quraşdırılmışdır və burada ixtisaslı fəhlələr, mühəndis-texnik işçiləri işləyir?

- ☐ metallurgiya
- ☒ maşınqayırma
- ☐ elektroenergetika
- ☐ neft sənayesi
- ☐ kimya sənayesi

231 Sənayenin hansı sahəsində müasir yüksək məhsuldar dəzgah, avadanlıqlar quraşdırılmışdır və burada ixtisaslı fəhlələr, mühəndis-texnik işçiləri işləyir?

- ☒ maşınqayırma
- ☐ elektroenergetika
- ☐ neft sənayesi
- ☐ kimya sənayesi
- ☐ metallurgiya

232 İstehsal texnologiyasının hansı sahəsi özündə işləmə, emal, yığma, tökmə, ştamplama, qablaşdırma və başqa texnologiyaları özündə əks etdirir?

- ☒ maşınqayırma
- ☐ elektroenergetika
- ☐ neft sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☐ kimya sənayesi

233 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri aid deyil?

- ☐ sənaye istehsalının elektriklişdirilməsi
- ☒ sənaye istehsalının təmərküzləşdirilməsi
- ☐ sənaye istehsalının avtomatlaşdırılması
- ☐ istehsalın kompleks mexanikləşdirilməsi
- ☐ istehsalın kimyalaşdırılması

234 Sənayedə elmi-texniki tərəqqinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması və kimyalaşdırılması
- ☐ sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması
- ☒ sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, kimyalaşdırılması
- ☐ sənaye istehsalının elektricləşdirilməsi, təmərküzləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması

235 ən çox enerji istehlak edən maddi istehsal sahəsi hansıdır?

- ☐ rabitə
- ☐ ictimai iaşə
- ☒ sənaye
- ☐ kənd təsərrüfatı
- ☐ tikinti

236 Hansı sahə ETT-nin maddi əsası və bələdçisidir?

- ☐ yüngül
- ☐ metallurqiya
- ☐ yanacaq
- ☒ maşınqayırma
- ☐ yeyinti

237 Bunlardan hansı ETT-nin istiqaməti deyil

- ☐ elektricləşdirmə, yeni enerji növlərinin tapılması
- ☐ sənayenin kimyalaşdırılması
- ☐ mexanikləşdirmə
- ☐ mütərəqqi texnologiyanın yaradılması
- ☒ struktur dəyişiklikləri, yeni müəssisələrin yaradılması

238 ETT əsas istiqamətləri:

- ☐ mexanikləşdirmə, kimyalaşdırma, biotexnologiya
- ☐ mexanikləşdirmə, avtomatlaşdırma, robotlaşdırma, kimyalaşdırma
- ☐ avtomatlaşdırma, robotlaşdırma, elektricləşdirmə
- ☒ kompleks mexanikləşdirmə və avtomatlaşdırma, kimyalaşdırma, elektricləşdirmə
- ☐ kimyalaşdırma, elektricləşdirmə, gen injeneriya

239 İstehsalın mexanikləşdirmə səviyyəsi göstəriciləri:

- ☐ məhsulun, əməyin, işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ istehsalın, əməyin, idarəmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ əməyin, planlaşmanın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☐ məhsulun, istehsalın, idarəetmənin mexanikləşdirilməsi əmsalı
- ☒ istehsalın, əməyin və işlərin mexanikləşdirilməsi əmsalı

240 Aşağıdakılardan hansı kimyəvi metodlara aid deyil?

- ☐ ekstraksiya
- ☐ kristallaşdırma
- ☒ süzmə
- ☐ çökdürmə
- ☐ rektifikasiya

241 Sənaye müəssisəsində fəhlələrin ümumi sayı 400 nəfər, əməyi mexanikləşdirilmiş fəhlələrin sayı isə 250 nəfər olarsa onda müəssisədə əməyin mexanikləşdirmə səviyyəsi nə qədər olar?

- ☐ 82,5%

- ☐ 160 %
- ☐ 65,2%
- ☒ 62,5%
- ☐ 162%

242 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- ☐ elmi kadrlar
- ☐ elmin maddi-texniki bazası
- ☐ elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu
- ☒ nəqliyyat vasitələri
- ☐ informasiya

243 Elmi-texniki potensiala aid edilmir:

- ☒ maliyyə resursları
- ☐ elmi kadrlar
- ☐ elmin maddi-texniki bazası
- ☐ informasiya
- ☐ elmi sferanın təşkilati-idarəetmə strukturu

244 Elm – texnika – istehsal sistemində əsas həlqə nə sayılır?

- ☐ texnika
- ☒ elm
- ☐ innovasiya
- ☐ istehsal
- ☐ texnologiya

245 ETT neçə forması var?

- ☐ 6
- ☒ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5

246 ETT hansı formaları mövcuddur?

- ☐ elmi-texniki və operativ istehsal
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
- ☒ təkamül və inqilab
- ☐ daxili və xarici
- ☐ mütərəqqi və tənəzzül

247 ETT müəyyən edən sahə:

- ☐ neft sənayesi, maşınqayırma, elektroenergetika
- ☐ maşınqayırma, metallurgiya, kimya sənayesi
- ☐ kimya sənayesi, neft sənayesi, elektroenergetika
- ☒ maşınqayırma, kimya sənayesi, elektroenergetika
- ☐ elektroenergetika, kimya sənayesi, yeyinti sənayesi

248 İstehsal proqrammasında istehsal gücünə tələb hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- ☐ əmək
- ☒ natural
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ bütün sadalananlar

☐ dəyər

249 İstehsal proqrammasında məhsulların yekcins təyinatına görə hansı ölçü tətbiq olunur?

- ☐ bütün sadalananlar
☐ dəyər
☒ natural
☐ əmək
☐ sadalananlardan heç biri

250 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan kəmiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ əmək haqqı fondu
☐ əmtəəlik məhsulun həcmi
☒ əmək məhsuldarlığı
☐ mənfəətin kütləsi
☐ realizə olunmuş məhsulun həcmi

251 İstehsal proqramında:

- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
☒ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

252 Lizinin formaları hansılardır?

- ☐ istehsal və satış;
☐ makroiqtisadi və mikroiqtisadi;
☐ əmlak və torpaq.
☒ operativ və maliyyə;
☐ icarə və kirayə;

253 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- ☐ aqreqat, mexaniki, texniki.
☐ fərdi, seriyalı və kütləvi;
☐ istehsal, satış, idxal və ixrac;
☒ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji;
☐ konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

254 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.
☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;
☐ məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
☒ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
☐ məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;

255 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- ☒ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

- ☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

256 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- ☒ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
☐ bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
☐ istehsal həcmnin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
☐ yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
☐ sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

257 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ iqtisadi göstəricilər
☐ texnolojilik göstəriciləri
☒ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri
☐ məhsulun estetik göstəriciləri
☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri

258 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
☒ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

259 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- ☐ əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
☒ müəssisələrin iriləşməsi
☐ müəssisədə işçilərinin sayının azalması;
☐ müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;
☐ texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

260 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması;
☐ fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
☒ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinələşdirilməsi;
☐ istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması

261 İstehsal proqrammasında vahid məhsulun əmək tutumluluğu və istehsal proqrammasının qiymətləndirilməsində hansı ölçülərlə müəyyən olunur?

- ☐ sadalananlardan heç biri
☐ natural
☐ dəyər
☒ əmək
☐ bütün sadalananlar

262 Sənayenin istehsal proqrammasının resurs təminatını müəyyən etmək və əsaslandırmaq üçün istifadə olunan keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ əmək məhsuldarlığı
☐ fondverimi göstəricisi
☐ materialtutumu göstəricisi

- ☐ rentabellik səviyyəsi
- ☒ mənfəətin kütləsi

263 İri müəssisələrin üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ daha güclü mərkəşləşdirilmiş kapital
- ☒ xüsusi kapital qoyuluşu və fond tutumunun yüksək olması
- ☐ vahid məhsulun maya dəyərinin aşağı olması
- ☐ yeni texnologiyaların tətbiqi üçün yaxşı şərait
- ☐ yüksək rentabellik, fondverimi

264 İstehsal proqrammasının əsas bölmələrinə aid deyil:

- ☐ məhsulun reallaşdırılması planı
- ☐ ixraca buraxılan məhsul planı
- ☒ marketing planı
- ☐ məhsulun keyfiyyətinin artırılması planı
- ☐ əmtəlik (məcmu) məhsulun istehsal planı

265 Françayzing nədir?

- ☐ torpaqdan istifadə hüququnun satılması.
- ☒ firma nişanından istifadə hüququnun satılması;
- ☐ istehsal texnologiyasından istifadə hüququnun satılması;
- ☐ maşın və avadınlıqların icarəyə verilməsi;
- ☐ istehsal edilən əmtələrin satılması;

266 Lizing müqaviləsində nə nəzərdə tutulmur?

- ☐ icarəyə verilən əmlakın tərkibi və dəyəri;
- ☐ müqavilənin tərəfləri, onların hüquq və vəzifələri;
- ☐ lizing haqqının məbləği, onun ödənilmə müddəti və qaydası.
- ☒ lizingə götürülən əmlakdan istifadə zamanı əldə edilən gəlirlərin maksimum səviyyəsinə qoyulan tələblər;
- ☐ zəruri hallarda icarəçinin lizing obyektini olan əmlak üçün təminatı;

267 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;
- ☒ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında
- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

268 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- ☐ istehsal həcmi artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- ☐ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi;
- ☒ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- ☐ uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- ☐ müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi;

269 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- ☐ çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- ☐ az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür;
- ☒ az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- ☐ minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- ☐ mənfəətlə xərcin mütənəşiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür

270 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- ☐ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ☐ sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- ☐ istehsal dövrü fondlarının orta illik dəyəri.
- ☐ texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti;
- ☒ istehsal edilən məhsulun həcmi;

271 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü;
- ☐ milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
- ☒ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri;
- ☐ ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- ☐ müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri

272 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə;
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- ☐ aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- ☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə

273 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə;
- ☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- ☐ aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- ☐ aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə;

274 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- ☐ köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- ☐ müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə;
- ☒ aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə;
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə;
- ☐ müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə;

275 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir.
- ☒ İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- ☐ İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- ☐ İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir;
- ☐ İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir;

276 əmtəlik məhsulun həcmi 350 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 100 min man., ilin sonuna – 75 min man. olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- ☒ 325 min man
- ☐ 525 min man
- ☐ 175 min man

- ☐ 355 min man
- ☐ 375 min man

277 əmtəlik məhsulun həcmi 700 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 200 min man., ilin sonuna – 150 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- ☐ 710 min man
- ☐ 1050 min man
- ☒ 650 min man
- ☐ 750 min man
- ☐ 350 min man

278 əmtəlik məhsulun həcmi 250 min man., bitməmiş istehsal qalığı ilin əvvəlinə - 80 min man., ilin sonuna – 60 min man olarsa, məcmu məhsulun həcmi müəyyən edin

- ☐ 270 min man
- ☐ 110 min man
- ☐ 390 min man
- ☒ 230 min man
- ☐ 240 min man

279 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- ☐ bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır;
- ☒ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- ☐ bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür;
- ☐ bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir;

280 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- ☐ bu, istehsal həcmi artırması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmi artırmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmi artırmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- ☒ bu, istehsal həcmi artırması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

281 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir

- ☐ makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti
- ☐ xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimsənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- ☒ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s
- ☐ ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- ☐ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu

282 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- ☐ integral göstəricilər
- ☐ ümumiləşdirilmiş göstəricilər;
- ☐ nisbi göstəricilər;
- ☐ dəyər göstəriciləri
- ☒ natural göstəricilər

283 Kombinləşmiş istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- ☒ müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir.
- ☐ aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir;
- ☐ xammalın kompleks emalını təmin edir
- ☐ texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- ☐ ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir;

284 İstehsal miqyasının mənfəi effekti nədir?

- ☐ bu, istehsal həcmində azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmində azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☒ bu, istehsal həcmində artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmində artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmində azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

285 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- ☐ belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir.
- ☐ belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- ☒ belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;
- ☐ belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir;

286 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- ☐ istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi.
- ☐ ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- ☐ bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boya, dəftərxana ləvazimatı istehsalı;
- ☐ yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinləşdirilmiş yem istehsalı;
- ☒ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurjiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənaye

287 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- ☐ əlvan metallurjiya
- ☐ polimer materialların istehsalı
- ☐ musiqi alətlərinin hazırlanması
- ☒ ağac emalı və mebel istehsalı
- ☐ kombinləşdirilmiş yem istehsalı;

288 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir

- ☒ İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- ☐ İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur;
- ☐ İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür;
- ☐ İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur;

289 Müəssisədə 325 min man-lıq məhsul buraxılışı olmuşdur. Kənara yerinə yetirilən işin həcmi 43 min man., öz istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri 24 min man, ilin sonuna bitməmiş istehsalın həcmi 5 min man. təşkil etmişdir. əmtəəlik məhsulun miqdarını təyin edin.

- ☐ 387 min man
- ☐ 235,2 min man
- ☐ 397 min man
- ☒ 392 min man

☐ 368 min man

290 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- ☐ sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir;
- ☐ müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir;
- ☒ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir;
- ☐ istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir;

291 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- ☒ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- ☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☐ belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır

292 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☒ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ texnoloji, əşya, mexaniki
- ☐ əşya, texniki, fiziki

293 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ hissə formasında
- ☐ istehsal-texniki formada
- ☒ əşya formasında
- ☐ avadanlıq formasında

294 Sənayedə ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- ☐ hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- ☐ aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- ☐ əşya, texniki, mexaniki;
- ☐ fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə;
- ☒ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə;

295 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir;
- ☒ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;

296 İxtisaslaşdırma nədir?

- ☐ müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir

- ☒ konstruktiv qurluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- ☐ müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir.
- ☐ müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- ☐ müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır.

297 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ☒ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fab-ri-kat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul vahidinin material tutumu
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

298 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☒ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

299 ərazi və sahə üzrə təşkil baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır

- ☐ rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkəlararası, sahədaxili, sahəlararası
- ☐ ölkədaxili, ölkəlararası, bölgədaxili
- ☐ sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ☐ ölkəlararası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- ☒ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahəlararası

300 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
- ☐ baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- ☐ son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- ☒ bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fab-ri-katlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir

301 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ əşya üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- ☒ hissə üzrə kooperativləşdirmə

302 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- ☐ müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- ☐ müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir

- ☒ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır

303 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- ☒ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- ☐ bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır;
- ☐ ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir
- ☐ bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ☐ müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır;

304 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- ☐ müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- ☐ bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi.
- ☒ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı;
- ☐ müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnologiya cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri

305 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☐ ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnologiya mərhələlərin sayı
- ☐ sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- ☐ əşya, hissə, texnologiya mərhələnin miqdarı və sayı
- ☐ hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- ☒ sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı

306 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- ☐ avadanlıq formasında
- ☐ istehsal-texniki formada
- ☐ hissə formasında
- ☐ əşya formasında
- ☒ texnologiya mərhələ üzrə

307 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ☒ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır;
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ☐ iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir

308 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlananan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir.
- ☒ müəyyən texnologiya əməliyyatlarının yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

309 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- ☐ müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində.
- ☐ istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində;
- ☐ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində;
- ☒ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- ☐ müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində;

310 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- ☐ bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir;
- ☒ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.
- ☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;
- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir

311 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- ☐ buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- ☐ müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
- ☒ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- ☐ buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi

312 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- ☒ 70 faiz
- ☐ 60 faiz
- ☐ 50 faiz
- ☐ 65 faiz
- ☐ 80 faiz

313 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ☐ aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ☒ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- ☐ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaladakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı

314 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ☐ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ☒ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ☐ ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ☐ ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

315 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir.
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsala yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilatı, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- ☒ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşdirilməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

316 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir?

- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir.
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- ☒ Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- ☐ Kombinləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

317 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin formaları hansılardır?

- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- ☐ şaquli, üfiqi və qarışıq
- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

318 Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- ☐ müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.
- ☒ texnoloji və təşkilatı baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir.
- ☐ istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- ☐ birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.
- ☐ oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir.

319 Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- ☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- ☒ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- ☐ xammal ardıcıl emal olunanda
- ☐ xammal kompleks emal olunanda
- ☐ məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

320 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ☒ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir;
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinləşmə isə məhdudlaşdırır;
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir;
- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinləşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır

321 Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- ☐ bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur

- ☒ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
- ☐ bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmlərinin böyüməsini nəzərdə tutur
- ☐ bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ☐ bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur

322 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- ☐ üfiqi kombinləşmə
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☐ tullantılardan istifadəyə görə
- ☐ istehsal-texniki
- ☐ xammalın kompleks emalına görə

323 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ☐ istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- ☒ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi;
- ☐ kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət;
- ☐ xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət;
- ☐ istehsal ehtiyatları həcmində ciddi surətdə azalması;

324 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- ☐ ağır metallurgiya
- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ hasilat sənayesi
- ☐ ağac emalı sənayesi
- ☒ neft-kimya sənayesi

325 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- ☒ xammal və materialların daşınma xərclərinə qənaət olunur
- ☐ idarəetmənin çevikliyi artır
- ☐ məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- ☐ məhsulların satış sürəti artır

326 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- ☒ kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ☐ kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ☐ kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- ☐ kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- ☐ kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü

327 Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- ☒ texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- ☐ sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- ☐ kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- ☐ əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
- ☐ əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi

328 Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- ☒ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- ☐ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

329 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinəlaşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- ☐ kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- ☒ vahid satış şəbəkəsinin olması
- ☐ vahid nəqliyyat bazası
- ☐ müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- ☐ vahid enerji sistemi

330 Şaquli kombinəlaşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ☐ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- ☒ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ☐ xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- ☐ ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır;
- ☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

331 Neftayırma müəssisələri üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ şaquli kombinəlaşdırma
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☒ xammalın kompleks emalı

332 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmənin tipləri hansılardır?

- ☒ şaquli, üfiqi, qarışıq
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- ☐ xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- ☐ fərdi, seriyalı, kütləvi
- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

333 Aşağıdakılardan hansı kombinəlaşdırmanın səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- ☒ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- ☐ istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- ☐ istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- ☐ müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- ☐ istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

334 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ xammalın kompleks emalına görə
- ☐ şaquli kombinəlaşdırma
- ☐ üfiqi kombinəlaşdırma
- ☒ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ xammalın ardıcıl emalına görə

335 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinəlaşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- ☐ qarışıq əlaqələr
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ xammalın kompleks emalı
- ☐ şaquli kombinləşdirmə
- ☒ üfiqi kombinləşdirmə

336 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☒ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ üfiqi kombinləşdirmə
- ☐ istehsal-texniki kombinləşdirmə
- ☐ xammalın kompleks emalı

337 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☒ xammalın kompleks emalı
- ☐ texniki kombinləşdirmə
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə

338 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil?

- ☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- ☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- ☐ istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
- ☒ istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- ☐ istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur

339 Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- ☐ kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür.
- ☒ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər

340 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə imkanları daha məhduddur?

- ☐ neft emalı sənayesi
- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ neft-kimya sənayesi
- ☒ maşınqayırma
- ☐ metallurgiya

341 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkün deyildir?

- ☒ hasilat sənayesi
- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ ağac emalı sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☐ emal sənayesi

342 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- ☐ əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

- ☐ əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ☐ avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
- ☐ kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- ☒ əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

343 Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ istehsal-texniki
- ☐ xammalın kompleks emalına görə
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☐ üfqi kombinələşmə
- ☐ tullantılardan istifadəyə görə

344 Sənaye müəssisələrində sənaye-istehsal heyətindən xidmətlə məşğul olan işçilər hansılardır?

- ☐ sosial infrastruktur işçiləri
- ☒ köməkçi fəhlələr
- ☐ kiçik xidmətçi heyət
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ qulluqçular

345 Sənaye müəssisələrinin qeyri-istehsal bölmələrində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ kiçik xidmətedici heyət.
- ☐ qulluqçular;
- ☒ heç birinə;
- ☐ fəhlələr;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;

346 Sənaye müəssisələrində çalışan kuryerlər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ fəhlələr;
- ☐ şagirdlər;
- ☒ kiçik xidmətedici heyət.
- ☐ qulluqçular;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;

347 Sənaye müəssisələrinin maliyyə şöbəsində çalışan işçilər sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☒ qulluqçular;
- ☐ fəhlələr;
- ☐ şagirdlər;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;
- ☐ kiçik xidmətedici heyət.

348 Mühəndis-texniki işçilər heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ menecerlərə
- ☐ əsas fəhlələrə
- ☒ mütəxəssislərə
- ☐ qulluqçulara
- ☐ rəhbər işçilərə

349 Müəssisə işçiləri işləyirlər ki:

- ☐ kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- ☐ istehsal xərcləri azaldılsın;

- ☐ əmək məhsuldarlığı artsın;
- ☐ rentabellik yüksəlsin;
- ☒ [yeni cavab]

350 Sənaye-istehsal heyətinin idarə edilməsində əsas məqsəd nədir?

- ☐ investisiya cazibədarlığını artırmaq;
- ☒ stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- ☐ əsas fondların sıradan çıxma əmsalını artırmaq;
- ☐ kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın;
- ☐ əmək haqqı yüksəldilsin;

351 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 6
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☒ 4
- ☐ 5

352 Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil?

- ☐ hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr;
- ☒ texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr;
- ☐ əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- ☐ hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- ☐ hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;

353 Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir?

- ☐ hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr;
- ☐ əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr;
- ☐ hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr;
- ☐ təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr;
- ☒ texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr;

354 Sənaye müəssisələrində təmir işləri ilə məşğul olan fəhlələr sənaye-istehsal heyətin hansı kateqoriyasına aiddir?

- ☐ kiçik xidmətedici heyət.
- ☐ şagirdlər;
- ☒ fəhlələr;
- ☐ mühəndis-texniki işçilər;
- ☐ qulluqçular;

355 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- ☒ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər;
- ☐ məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər;
- ☐ təmir işini həyata keçirənlər
- ☐ xammal və hazır məhsulu nəql edənlər;
- ☐ əmək predmetini emal edənlər

356 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 6
- ☐ 5
- ☒ 4
- ☐ 3

357 Sənaye istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər

- ☐ mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları.
- ☒ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri;
- ☐ sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular;
- ☐ menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar;
- ☐ baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri;

358 Bütün səbəblər üzündən işdən azad olunan işçilərin bütün işçilərin orta siyahı sayına olan nisbətini hansı göstəricini xarakterizə edir?

- ☐ kadrların dövriyyə əmsalı
- ☐ xalis içi axıcılığı
- ☐ işə qəbul əmsalı
- ☐ kadr dövriyyəsi
- ☒ içi axıcılığı

359 Sənaye müəssisələrində əməyin normalaşdırılmasında hansı normalardan istifadə olunmur?

- ☒ sürət norması;
- ☐ say norması;
- ☐ vaxt norması;
- ☐ istehsal norması;
- ☐ xidmət norması;

360 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- ☐ kadrların seçilməsi;
- ☐ kadrlara tələbatın planlaşdırılması;
- ☐ əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- ☐ əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması;
- ☒ əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması;

361 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- ☒ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- ☐ işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi

362 Sənaye müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- ☐ əməyin stimullaşdırılması
- ☐ işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- ☐ kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- ☒ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☐ işçilərin işə qəbul olunması

363 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- ☐ mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- ☒ mənzil kommunal təsərrüfatının işçiləri
- ☐ əsas fəhlələr
- ☐ köməkçi fəhlələr
- ☐ mütəxəssislər

364 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- ☐ köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətində görə
- ☐ əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- ☐ mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- ☒ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- ☐ heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətində görə

365 İnvestor dedikdə:

- ☒ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər başa düşülür;
- ☐ müəssisənin işçiləri başa düşülür;
- ☐ müəssisənin debitorları başa düşülür;
- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür;
- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür;

366 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- ☐ banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır.
- ☐ işlərin icraçıları (podratçılar);
- ☐ investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər;
- ☐ əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər;
- ☒ məqsədli pul yatırımları;

367 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- ☒ işçi qüvvəsi, müvafiq və bank lisenziyası;
- ☐ pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar;
- ☐ bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, ancaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və istehsalat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu;
- ☐ müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər;
- ☐ daşınan və daşınmaz əmlak;

368 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- ☒ xalis cari dəyər;
- ☐ məhsulun əmək tutumu;
- ☐ məhsulun kapital tutumu
- ☐ maya dəyəri

369 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- ☐ işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- ☒ yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- ☐ əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- ☐ əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- ☐ yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

370 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- ☐ müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- ☐ müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- ☐ müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- ☒ müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

371 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- ☐ kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), injənənət əsərləri
- ☐ kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar)
- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), xidmətlər, lisenziyalar
- ☒ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

372 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- ☐ yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ☐ yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- ☒ müəssisənin cari və perspektiv fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi

373 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün hansı inkişaf institutu mövcuddur?

- ☐ Dövlət Vençur Fondu;
- ☐ Dövlət İnkişaf Bankı;
- ☐ Dövlət İdخال-İxrac Bankı;
- ☐ Dövlət İnvestisiya Fondu.
- ☒ Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti;

374 İnvestisiyanın maliyyələşdirilməsi üçün müxtəlif mənbələrdən cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilən məhsulun maya dəyərinə daxil edilən amortizasiya ayırmalarına bərabər götürülür.
- ☐ istehsal edilən məhsulun maya dəyərinə bərabər götürülür;
- ☐ cəlb edilmiş borc vəsaitlərinin faiz dərəcələrinə bərabər hesab edilir;
- ☒ cəlb edilmiş vəsaitlərin dəyəri və onların ümumi məbləğində xüsusi çəkilişi əsasında onların orta çəkili dəyər kimi;
- ☐ müəssisənin məhsul vahidinə əldə etdiyi mənfəətə bərabər götürülür;

375 Kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu

- ☐ ümumi investisiya qoyuluşunun xərclərdən hər birinə nisbətidir.
- ☐ «kapital qoyuluşunun təkrar istehsal quruluşu» anlayışı iqtisadi ədəbiyyatda yoxdur;
- ☒ yeni tikinti, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkilişinin tapılması ilə müəyyən olunur;
- ☐ layihələndirməyə, avadanlıqların alınma, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi investisiya qoyuluşunda xüsusi çəkisinin tapılması ilə müəyyən olunur;
- ☐ xərclərin birinin digərinə nisbətidir;

376 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- ☐ istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər.
- ☐ büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları;
- ☒ işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar;
- ☐ borc maliyyə vəsaitləri;
- ☐ səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər;

377 Sənaye müəssisələrində hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- ☐ yeni məhsul növlərinin işlənməsinə

- ☒ işçilərin əmək haqqının artırılmasına;
- ☐ istehsal güclərinin genişləndirilməsinə;
- ☐ müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına;
- ☐ texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə;

378 Sənaye müəssisələrində aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ fondverimi sıfıra bərabərdir.
- ☐ xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir;
- ☐ daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir;
- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür;
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir;

379 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- ☐ daxili rentabellik norması, əmək məhsudarı, material tutumu;
- ☐ istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi;
- ☒ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti;
- ☐ məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması;
- ☐ investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsudarı;

380 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☐ məhsulun əmək tutumu
- ☐ maya dəyəri;
- ☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti;
- ☒ xalis cari dəyər;
- ☐ məhsulun kapital tutumu;

381 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- ☐ illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini;
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;

382 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ xalis cari dəyər 190 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 330 manata bərabərdir;
- ☐ xalis cari dəyər 220 manata bərabərdir;
- ☐ xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir;
- ☒ xalis cari dəyər 500 manata bərabərdir;

383 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ☐ bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ☐ daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- ☐ investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- ☒ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- ☐ bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

384 Maddi investisiya nədir?

- ☐ əsas fondların cari təmiri üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- ☐ işləyənlərin əmək haqqını ödəmək üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- ☐ xammal və materialların alınması üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;

- ☐ məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərcləri ödəmək üçün nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;
- ☒ sənayedə istehsal əsas fondların geniş təkrar istehsalı üçün xərclənməsi nəzərdə tutulan pul vəsaitinin həcmidir;

385 Aşağıdakılardan hansı maliyyə, maddi və intellektual sərvətlərə aid deyil?

- ☒ Sənaye müəssisələrinin işçiləri
- ☐ Elmi və təcrüri tədqiqat işləmələri və başqa intellektual sərvətlər;
- ☐ Binalar, qurğular, avadanlıqlar və s. maddi sərvətlər, başqa sözlə, daşınması mümkün və qeyri-mümkün olan əmlaklar;
- ☐ Pul vəsaiti, bank əmanətləri (məqsədli), kreditlər, paylar, səhmlər və digər qiymətli kağızlar
- ☐ Nou-hau" □ patentləşdirilməmiş texniki, texnoloji, idarəetmə, maliyyə üzrə bilik əə təcrübələrin məجمusu;

386 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkilərid
- ☐ yeni tikintiyə, mövjud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- ☒ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir;
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir;

387 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- ☐ texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri.
- ☐ müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri;
- ☒ tikinti-quraşdırma avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri;
- ☐ təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- ☐ sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

388 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ☐ bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ☒ daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- ☐ investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- ☐ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- ☐ bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

389 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- ☒ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

390 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini.
- ☐ illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini;
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi;
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi;

391 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində innovasiyanın əsas istiqamətinə aiddir?

- ☒ texnoloji təkmilləşdirmələr istiqamətində yeniliketmə;
- ☐ rentabelliğin hesablanması yeniliketmə;

- ☐ mühasibat hesabatlarında yeniliketmə;
- ☐ işçilərin işə qəbulunda yeniliketmə;
- ☐ məfəətin bölgüsündə yeniliketmə;

392 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- ☒ Innovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- ☐ Innovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- ☐ Innovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- ☐ Innovasiya – elmi-texniki tərəqqinin imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapmasıdır
- ☐ Innovasiya - elmi-texniki tərəqqinin fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və kommersiyalaşdırılmasıdır

393 Dövlət müəssisələrin innovasiya fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün hansı alətlərdən istifadə edə bilər:

- ☐ müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, innovasiya fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması
- ☐ vergi güzəştləri, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, müəssisələrin innovasiya məhsullarının dövlət tərəfindən alınması, proqnozlaşdırma, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti
- ☒ müəssisələrə güzəştli uzun müddətli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri (investisiya vergi krediti), patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı
- ☐ iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması, fundamental tədqiqatların maliyyələşdirilməsi, sürətləndirilmiş amortizasiya siyasəti
- ☐ rəqabətin inkişafı, hüquqi bazanın yaradılması, patent və müəlliflik hüquqları obyektlərinin qorunması, iri innovasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsində dövlətin payçı kimi iştirakı, müəssisələrə güzəştli kreditlərin verilməsi, vergi güzəştləri, innovasiya məhsuluna qiymətin dövlət tərəfindən qoyulması

394 Sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi adi amortizasiya normasının tətbiqinə (illər üzrə bərabər faizlə) nisbətən investisiyanın səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- ☐ layihə çərçivəsində fondvermini artırır;
- ☐ layihə çərçivəsində əmək haqqını azaldır.
- ☐ layihə çərçivəsində məhsulun maya dəyərini azaldır;
- ☒ xalis cari dəyəri artırır;
- ☐ layihə çərçivəsində əmək məqsuldarlığını artırır;

395 İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- ☒ riskin səviyyəsi;
- ☐ əmək haqqı xərcləri.
- ☐ məhsulun maya dəyəri;
- ☐ enerji xərcləri;
- ☐ material xərcləri;

396 İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- ☐ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi;
- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi.
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi;
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi;

397 İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- ☐ diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür;

- ☐ investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür.
- ☐ xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür;
- ☐ xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;
- ☒ xalis cari dəyəri sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür;

398 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- ☐ hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon;
- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığı.
- ☐ tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri;
- ☐ əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;
- ☐ layihə istehsal gücü;

399 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ☐ əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar;
- ☐ ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahıları;
- ☐ tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram.
- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu;

400 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- ☐ yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- ☒ əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- ☐ müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi;
- ☐ mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

401 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ☐ əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "zadel" üzrə tapşırıqlar
- ☐ tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi;
- ☐ ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahılar
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu

402 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- ☐ əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi;
- ☐ tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığı.
- ☐ layihə istehsal gücü
- ☐ hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon;

403 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır?

- ☐ mütləq dəyər.
- ☐ ilkin;
- ☐ bərpa;
- ☐ tam;
- ☒ qalıq;

404 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondlar köhnəlmənin hansı növündə qismən və tam köhnəlirlər?

- ☐ sosial köhnəlmə.

- ☐ təşkilati köhnəlmə;
- ☐ texniki köhnəlmə;
- ☒ fiziki köhnəlmə;
- ☐ mənəvi köhnəlmə;

405 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlməsinin hansı növünü modernləşdirmə ilə aradan qaldırmaq mümkündür?

- ☐ sosial köhnəlmə.
- ☐ təşkilati köhnəlmə;
- ☐ texniki köhnəlmə;
- ☒ fiziki köhnəlmə;
- ☐ mənəvi köhnəlmə;

406 Sənaye müəssisələrində mütərəqqi texnika mənəvi cəhətdən köhnəlmiş ancaq fiziki cəhətdən hələ yararlı olan öz sələfini nə vaxt sıxışdırıb istehsaldan çıxara bilər?

- ☒ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəridən çox olsun
- ☐ müəssisə sifarişləri vaxtında yerin yetirə bilmədikdə;
- ☐ müəssisənin maliyyə imkanları məhdudlaşanda;
- ☐ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyərə bərabər olsun;
- ☐ yeni texnikanın məhsuldarlığı hesabına əldə edilən əlavə səmərə köhnənin məhsul üzərinə hələ keçirmədiyi dəyəridən az olsun;

407 Fondverimi, fondlarla silahlanma və əmək məhsuldarlığı göstəriciləri arasında hansı əlaqə mövcuddur?

- ☐ əmək məhsuldarlığı – fondla silahlanmanın fondveriminə nisbətidir
- ☐ əmək məhsuldarlığı – fondveriminin fondla silahlanmaya nisbətidir
- ☐ fondla silahlanma fondveriminin əmək məhsuldarlığına nisbətini əks etdirir
- ☐ fondla silahlanma əməyin və fondveriminin məhsuldarlığıdır
- ☒ əmək məhsuldarlığı özündə fondverimi və fondla silahlanmanın məhsuldarlığını əks etdirir

408 Aşağıdakılardan hansıları əsas fondların aktiv hissəsinə aiddir?

- ☐ ötrücü qurğular.
- ☐ nəqliyyat vasitələri;
- ☐ anbarlar;
- ☒ iş maşın və avadanlıqları;
- ☐ istehsal binası;

409 Aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☒ əsas fondların minimum dəyəri şərti maliyyə vahidinin 100 misindən çox olmalıdır.
- ☐ əsas fondlar özlərinin fiziki və kimyəvi xassələrini istehsal olunan məhsula keçirir;
- ☐ əsas fondlar natural formasını dəyişir;
- ☐ əsas fondlar bir istehsal tsiklində tam istehlak olunur;
- ☐ istənilən istehsal vasitəsi əsas fondur

410 Fiziki aşınmanın meyllilik dərəcəsinin müəyyən etmək üçün tətbiq olunan əsas istehsal fondların dəyəri necə adlanır

- ☐ bərpə;
- ☐ ilkin;
- ☐ mütləq dəyər.
- ☒ qalıq;
- ☐ tam;

411 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- ☐ avadanlıqların yerləşdirilməsində
- ☐ avadanlıq satıldıqda
- ☐ avadanlıq yeni alınanda
- ☒ avadanlıq fiziki köhnəldə
- ☐ avadanlıqların yerini dəyişdikdə

412 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- ☐ istehsalın inkişafı fondundan;
- ☐ nizamnamə fondundan;
- ☒ təmir fondundan;
- ☐ ehtiyat fondundan;
- ☐ amortizasiya fondundan;

413 İstehsal gücü nədir?

- ☐ müəssisənin bazardakı payıdır
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi
- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- ☐ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- ☒ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir

414 Sənayenin əsas fondlarına nə aid deyil?

- ☒ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- ☐ Binalar
- ☐ Zavoddaxili su kəmərləri
- ☐ Nəqliyyat vasitələri
- ☐ Səxdə qurulmuş avadanlıq

415 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- ☐ mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
- ☐ fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- ☒ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- ☐ texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- ☐ texniki, mənəvi, sosial, siyasi

416 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- ☐ nəqliyyat vasitəsi
- ☐ dəzgah
- ☒ məmulat
- ☐ qurğu
- ☐ bina

417 İstehsal əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- ☐ binalar və yanacaq ehtiyatları
- ☒ bina və nəqliyyat vasitələri
- ☐ qurğu və materiallar
- ☐ nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları

418 İstehsal əsas fondları nədir?

- ☒ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- ☐ öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir.

- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir

419 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı kəmiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- ☒ istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- ☐ belə bir fərq yoxdur;
- ☐ əsas fondlar istehsal vasitələrinin tərkibinə aid deyil;
- ☐ əsas fondlar istehsal vasitələrindən genişdir;
- ☐ istehsal vasitələri əsas fondların tərkibinə aiddir;

420 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasında hansı fərqlər var?

- ☐ nisbi və mütləq fərqlər;
- ☐ yalnız kəmiyyət;
- ☐ yalnız keyfiyyət;
- ☐ heç bir fərq yoxdur;
- ☒ kəmiyyət və keyfiyyət;

421 Sənaye müəssisələrində Nəzarət-ölçü və nizamlama cihazları istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
- ☐ «İstehsal ləvazimatları»;
- ☐ «Qurğular»;
- ☐ «Ötürücü qurğular»;
- ☒ «Maşın və avadanlıqlar»;

422 Sənaye müəssisələrində elektrik, istilik və buxarla işləyən dərəcələr istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
- ☐ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☒ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
- ☐ «İstehsal ləvazimatları»;

423 Sənaye müəssisələrində iş dəzgahlarının aralarına çəkilən çəpərlər istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Alətlər»;
- ☐ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
- ☒ «İstehsal ləvazimatları»;

424 Sənaye müəssisələrində yangından mühafizə əşyaları istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «İstehsal ləvazimatları»;
- ☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☒ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
- ☐ «Alətlər»;

425 Sənaye müəssisələrində kitabxana fondu istehsal əsas fondların hansı qrupuna aiddir?

- ☐ «Maşın və avadanlıqlar»;
- ☐ «Nəqliyyat vasitələri»;
- ☒ «Sair əsas fondlar»;
- ☐ «Təsərrüfat inventarları»;
- ☐ «İstehsal ləvazimatları»;

426 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- ☒ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;

427 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 25 %.
- ☐ 40 %;
- ☐ 16,7 %;
- ☐ 10 %;
- ☐ 50 %;

428 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ baxılan dövrdə istifa-də-dən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fond-la-rın də-yə-rinə nisbəti kimi;
- ☒ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;

429 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 60 %;
- ☐ 37,5 %;
- ☐ 23,07 %;
- ☐ 100 %;
- ☐ 15 %.

430 Yeni tikilmiş sənaye müəssisələrində qalıq dəyəri...

- ☐ ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ☐ ilkin dəyərdən aşağıdır
- ☐ bərpa dəyərindən yüksəkdir
- ☐ bərpa dəyərindən aşağıdır
- ☒ ilkin (bərpa) dəyərinə bərabərdir

431 Fəaliyyət göstərən müəssisələrdə qalıq dəyəri nədir?

- ☐ ilkin dəyəre bərabərdir
- ☐ ləğv olunma dəyərindən aşınmanın miqdarı qədər yüksəkdir
- ☒ ilkin dəyərdən aşınmanın miqdarı qədər aşağıdır
- ☐ ilkin dəyərdən yüksəkdir
- ☐ ləğv olunma dəyərindən aşağıdır

432 Fasiləli proseslərə malik sahələrdə əsas istehsal fondlarından istifadəni xarakterizə edən mühüm natural göstərici hansıdır?

- ☐ artım əmsalı
- ☐ sıradan çıxma əmsalı
- ☐ yenilənmə əmsalı
- ☐ fondverimi
- ☒ növbəlilik əmsalı

433 əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 20 min manatdır. 01.05. tarixindən 12 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.09. tarixdən isə 6 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- ☒ 26 min manat
- ☐ 20,5 min manat
- ☐ 29 min manat
- ☐ 23 min manat
- ☐ 19,5 min manat

434 Sənaye müəssisəsində əsas istehsal fondlarının ilkin dəyəri 40 min manatdır. 01.07. tarixindən 18 min manat dəyərində yeni avadanlıq istismara verilmişdir, 01.07. tarixdən isə 14 min manatlıq avadanlıq istismardan çıxarılmışdır. əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərini hesablayın.

- ☐ 46 min manat
- ☒ 42 min manat
- ☐ 40 min manat
- ☐ 38 min manat
- ☐ 44 min manat

435 Sənaye müəssisələrində istehsal əsas fondların köhnəlmə məbləğinin əsas fondların tam ilkin dəyərinə nisbəti nəyi müəyyən edir?

- ☐ mənəvi köhnəlməni.
- ☒ köhnəlmə əmsalını;
- ☐ fond tutumunu;
- ☐ fond verimini;
- ☐ qalıq dəyərini;

436 Sənaye müəssisələrində əməyin fondla silahlılığı göstəricisi necə hesablanır?

- ☒ istehsal əsas fondların dəyərini fəhlələrin sayına nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal əsas fondların dəyərini bütün işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi;

437 Sənaye müəssisəsində işçilərin sayı 500 nəfər, fəhlələrin sayı 400 nəfər və istehsal əsas fondların dəyəri 800 min manat olarsa onda həmin müəssisədə fondla silahlılığı göstəricisi neçə olar?

- ☐ 3 min man/nəfər;
- ☐ 2,2 min man/nəfər;
- ☐ 1,8 min man/nəfər;
- ☐ 1,6 min man/nəfər;
- ☒ 2 min man/nəfər;

438 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi;
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi;

- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi;
- ☒ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi;

439 Sənaye müəssisələrində amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☒ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini hasili kimi;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərini əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi;
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərini əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi;

440 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərini mövcud əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- ☐ əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilkin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi
- ☐ əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☒ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərində nisbəti kimi
- ☐ əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilkin sonuna qalıq dəyərində nisbəti kimi

441 Sənaye müəssisəsi 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu nəyə aiddir?

- ☒ əsas fondlara
- ☐ nizamnamə fonduna
- ☐ dövrüyyə fondlarına
- ☐ ehtiyat fonduna
- ☐ amortizasiya fonduna

442 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizdək
- ☐ 7 faizdək
- ☐ 20 faizdək
- ☒ 25 faizdək
- ☐ 10 faizdək

443 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi üsurləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizdək
- ☐ 7 faizdək
- ☐ 20 faizdək
- ☐ 25 faizdək
- ☒ 10 faizdək

444 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- ☐ müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir;
- ☒ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır;
- ☐ müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır;
- ☐ müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir;
- ☐ istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır;

445 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir.

- ☐ 15 faizdək
- ☒ 7 faizdək
- ☐ 20 faizdək
- ☐ 25 faizdək

☐ 10 faizədək

446 İstehsal əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- ☐ binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- ☐ texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- ☒ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- ☐ aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- ☐ əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi

447 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ☐ işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ☒ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- ☐ qalıq və satış dəyərinə görə
- ☐ ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ☐ köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

448 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- ☐ əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- ☐ əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- ☐ mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- ☐ əsas fondların dəyərinəki artım
- ☒ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

449 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ☐ ümumzavod xərcləri
- ☐ dövretmə əmsalı
- ☐ amortizasiya norması
- ☒ avadanlıqların məhsuldarlığı
- ☐ məhsulun əməktutumu

450 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmasalı:

- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- ☐ əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- ☐ fondlasılahlılığın artmasını göstərir
- ☒ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- ☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

451 Aşağıdakılardan hansı yeyinti sənaye sahələrində əsas istehsal fondlarından istifadənin yaxşılaşdırılmasının intensiv istiqamətləri hesab olunur?

- ☐ ümumi avadanlığın tərkibində fəaliyyətdə olanların miqdarının artması
- ☐ mövsümi xammal emal edən sahələrdə mövsümliliyin azaldılması
- ☐ növbəlik əmsalının yüksəldilməsi
- ☐ avadanlıqlarda dayanmaların ləğv edilməsi
- ☒ istehsal tsikli müddətinin azaldılması

452 İstehsal vasitələri ilə əsas fondlar arasındakı keyfiyyət fərqi nədən ibarətdir?

- ☐ belə bir fərq yoxdur;
- ☒ istehlak və mübadilə dəyərinə malik olan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır;
- ☐ istehsal vasitələri əsas fondlardan genişdir;
- ☐ yalnız mübadilə istehlak dəyərinə malik olub və istehlak dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır
- ☐ yalnız istehlak dəyərinə malik olub və mübadilə dəyəri olmayan istehsal vasitələrinin bir hissəsi əsas fondlardır

453 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əsas fondlardan istifadə səmərəliliyini müəyyən edən amillər aid deyil?

- ☐ avadanlıq parkının texnoloji quruluşunun təkmilləşdirilməsi;
- ☒ əsas fondların bərpa dəyərinin artması.
- ☐ sənaye müəssisələrində elm və texnikanın ən yeni nailiyyətlərindən daha geniş istifadə edilməsi;
- ☐ sənaye müəssisələrində ən faydalı təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyələrinin düzgün müəyyən edilməsi;
- ☐ əsas fondların funksional tərkibinin uzlaşdırılmasının optimallıq dərəcəsi;

454 Sənaye müəssisəsinin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- ☐ avadanlığın vaxt fondu
- ☐ avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması
- ☐ istehsal meydançalarının sahəsi
- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayı
- ☒ avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi

455 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- ☐ avadanlıqlardan istifadə əmsalı
- ☐ fondverimi
- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ əsas fondların rentabelliği
- ☐ istehsal güclərindən istifadə əmsalı

456 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- ☐ avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- ☒ xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- ☐ növbəlilik əmsalının artırılması
- ☐ avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
- ☐ il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması

457 Sənayedə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil

- ☐ avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- ☒ avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- ☐ material emalının sürətinin artırılması
- ☐ xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- ☐ istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və müntəzəm, boşdayanma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda gəlməsini təmin edilməsi

458 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin dəyər göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir

- ☐ istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək
- ☒ amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- ☐ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ avadanlıq balansını tərtib etmək
- ☐ istehsal gücünü müəyyənləşdirmək

459 Sənayedə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☒ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ avadanlıq balansını tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- ☐ əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək
- ☐ kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək

- ☐ istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək

460 Sənayenin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
☐ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi
☒ kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
☐ elmi-texniki tərəqqi
☐ istehsal edilən məhsulun mürəkkəblilik dərəcəsi

461 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi
☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmənin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi;
☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmənin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmənin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi;
☒ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmənin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi;

462 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- ☐ fondtutumu və təzələnmə əmsalı
☐ iqtisadi və sosial
☐ fondverimi və köhnəlmə müddəti
☒ fondverimi və növbəlilik əmsalı
☐ əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti

463 Sənaye əhəmiyyətli müxtəlif yataqların nisbi iqtisadi səmərəliliyi necə hesablanır?

- ☐ $S = S_k + S_h - (E_n \Theta_k + E_n \Theta_h + N)$
☐ $S = S_k + S_h + E_n \Theta_k + E_n \Theta_h - N$
☒ $S = S_k + S_h + E_n \Theta_k + E_n \Theta_h + N$
☐ $S = (S_k + S_h + E_n \Theta_k + E_n \Theta_h) \times N$
☐ $S = (S_k + S_h + E_n \Theta_k + E_n \Theta_h) / N$

464 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aiddir?

- ☐ Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
☐ İstehsal tsiklinin uzunluğunun böyüdülməsi;
☐ Bitməmiş məhsulun miqdarının artırılması;
☐ Fondtutumunun səviyyəsinin yüksəldilməsi;
☒ Maşın, mexnizm və məmulatın çəksinin azaldılması;

465 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində material resurslarına qənaətin əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- ☒ Əlavə işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi.
☐ Maşın, mexnizm və məmulatın çəksinin azaldılması;
☐ Xammaldan kompleks istifadə olunması;
☐ Tullantıların təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edilməsi;
☐ İstehsal itkilərinin və tullantılarının minimuma endirilməsi;

466 Sənaye müəssisələrində əsas materiallar nədir?

- ☐ məhsulun qablaşdırılmasında istifadə olunan materiallar
☐ normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən materiallar;
☐ istehsal avadanlıqları tərəfindən işlədilən materiallar
☐ normal iş şəraiti yaratmaq üçün sərf edilən və istehsal avadanlıqları tərəfindən işlədilən materiallar
☒ istehsal edilən məhsulun "baş substansiyasını" təşkil edən materiallar;

467 Tədavül fondlarına daxildir:

- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☐ bitməmiş istehsal
- ☒ hazır məhsul
- ☐ maşın və avadanlıqlar
- ☐ gələcək dövrün xərcləri;

468 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- ☐ tara və tara materialları
- ☐ alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tez köhnələn əşyalar
- ☐ köməkçi materiallar
- ☒ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- ☐ xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar

469 Aşağıdakılardan hansı tədavül fondlarına aid deyil?

- ☐ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- ☒ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- ☐ debitor borcları
- ☐ anbardakı hazır məhsul
- ☐ pul vəsaitləri

470 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- ☐ pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- ☐ istehsal ehtiyatları və qurğuları
- ☐ dövriyyə fondları və əsas fondlar
- ☐ gələcək dövrün xərcləri və bütürücü qurğular
- ☒ dövriyyə fondları və tədavül fondları

471 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- ☒ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- ☐ yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- ☐ tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- ☐ pul vəsaitləri, azqiymətli tez köhnələn əşyalar, debitor borcları
- ☐ gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri

472 Sənayenin dövriyyə fondları nədir?

- ☒ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- ☐ öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

473 Mineral xammala nə daxil deyil?

- ☐ dəmir filizi
- ☒ plastik kütlə
- ☐ neft
- ☐ miss filizi
- ☐ qum

474 Faydalı qazıntının hasil olunmasının iqtisadi məqsəduyğunluq göstəriciləri aşağıdakıların hansı ilə müəyyən olunur?

- ☐ fondla silahlanma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ☒ məhsuldar qüvvələrin düzgün yerləşdirilməsi;
- ☐ məssisənin təşkilati-hüquqi forması ilə.
- ☐ mexanikləşmə səviyyəsi ilə;
- ☐ fondverminin yüksəldilməsi;

475 Cari dövr üçün sənayenin və habelə istismarın texniki şəraiti tələblərinə cavab verən və işlənməsi iqtisadi cəhətdən məqsəduyğun olan yataqların ehtiyatları hansı ehtiyat növünə aiddir?

- ☐ texniki-iqtisadi geoloji ehtiyatlara;
- ☐ Xüsusi geoloji ehtiyatlara;
- ☒ balans geoloji ehtiyatlarına;
- ☐ Balansdankənar geoloji ehtiyatlara;
- ☐ əmtəlik geoloji ehtiyatlara;

476 Faydalı qazıntıdan geoloji ehtiyat müəyyən vaxt müddətində texniki-iqtisadi imkanın və praktiki cəhətdən istifadə mümkünlüyünün dərəcələrinə görə hansı ehtiyat növlərinə bölünür?

- ☒ balans və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və balans geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Balansdankənar və ümumi geoloji ehtiyatlar;
- ☐ Xüsusi və balansdankənar geoloji ehtiyatlar;

477 S2 kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir
- ☒ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstrapolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;

478 S1 kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstrapolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;

479 B kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;

- ☒ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;

480 A kateqoriyalı ehtiyata nələr daxil edilir?

- ☐ kəşf olunmuş yeraltı və yerüstü sərvətlərin hamısı;
- ☐ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar aid edilir;
- ☒ kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar aid edilir;
- ☐ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyi ilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar daxil edilir;
- ☐ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar aid edilir;

481 Xammal və ya xam material hazır məhsulun formalaşmasındakı roluna görə hansı qruplara bölünür?

- ☐ bitməmiş məhsul və yarımfabrikatlar.
- ☐ əsas materiallar və yarımfabrikatlar
- ☐ əsas materiallar və bitməmiş məhsul;
- ☒ əsas və köməkçi materiallar;
- ☐ əsas materiallar və zadellər;

482 Bitməmiş istehsala aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- ☐ hazır məhsulun dəyəri;
- ☐ əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər
- ☒ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

483 Hansı göstəricilər dövriyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə və yüklənmə əmsalı;
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin məhsuldarlığı və ehtiyatı göstəriciləri;
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı və fondverimi göstəriciləri
- ☐ fondverimi və fondtutumu göstəriciləri
- ☐ növbəlilik əmsalı

484 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir

- ☐ hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- ☒ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ☐ hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- ☐ gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər
- ☐ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər

485 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğu

- ☐ işçilərin axını
- ☐ işçilərin sayı
- ☐ əsas fondların orta illik dəyəri
- ☐ mənfəətin həcmi

486 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- ☒ fərdi və qrup normaları
- ☐ fərdi və kütləvi normalar
- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- ☐ müfəssəl və fərdi normalar

487 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ☐ hazır məhsul
- ☐ bitməmiş ehtiyatlar;
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☐ gələcək dövrün xərcləri
- ☒ pul vəsaitləri

488 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- ☐ texniki-təşkilati itkilər
- ☐ texnoloji itkilər
- ☐ xalis məsrəf
- ☒ təchizat itkiləri
- ☐ texnoloji tullantılar

489 Sənayenin istehsalının istehlak etdiyi xammal və materiallara nələr daxildir?

- ☐ istehsal vasitələri və istehlak şeyləri
- ☐ süni və mintetik məhsullar, dəri əvəzləyiciləri və istehlak şeyləri
- ☐ bitməmiş məhsul, hazır məhsul, material
- ☒ mineral xammal, kənd təsərrüfatı xammalı, süni materiallar
- ☐ xammal, material, dəstləşdirici məmulatlar, hazır məhsul

490 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ☐ bitməmiş ehtiyatlar
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☐ hazır məhsul;
- ☒ pul vəsaitləri.
- ☐ gələcək dövrün xərcləri

491 Kənd təsərrüfatı xammalının hansı növləri var?

- ☐ birinci və ikinci
- ☒ bitki və heyvan mənşəli
- ☐ mineral, süni və ikinci
- ☐ mineral, süni və əsas
- ☐ süni və təbii

492 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- ☐ əmək məhsuldarlığı;
- ☐ faydalı qazıntıdan ehtiyatın həcmi;
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti;

- ☐ zənginləşdirilmiş xammalın hər tonunun maya də-yəri;
☒ sahibkarlıq mühiti;

493 Faydalı qazıntının mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğu öz əksini aşağıdakı hansı göstəricilərin necəliyində tapmır?

- ☒ materialtutumluğunun səviyyəsi
☐ tikintinin müddəti
☐ faydalı əazıntının fiziki-kimyəvi tərkibi, keyfiyyəti;
☐ faydalı qazıntının çıxarılma şəraiti □ açıq və ya şaxta üsulu;
☐ zənginləşdirilmiş hər ton xammala əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləği;

494 Həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofiziki məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- ☐ S1;
☐ A və S1;
☐ S1 və B;
☒ S2;
☐ B;

495 Kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofiziki məlumatların ekstropolyasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkildə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilat işinə təsir göstərəcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- ☐ S2;
☒ S1;
☐ A;
☐ B;
☐ S2 və B;

496 Kəşfiyyat quyuları və mədən işləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılmasına təsir edən digər təbii amilləri dəqiq öyrənilmiş, bir sözlə, hasilata tam hazır olan faydalı qazıntılar hansı qrupa aiddir?

- ☐ S1;
☒ A;
☐ S2 və B;
☐ S2;
☐ B;

497 Kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünəməxsusluğu, çıxarılması şəraitinə təsir edə biləcək təbii amilləri təxmini məlum olan ehtiyatlar hansı qrupa aiddir?

- ☐ A və B;
☐ A;
☐ S1;
☒ B;
☐ S2;

498 Kəşfolma və hazırlıq dərəcələrinə görə ehtiyatların hansı kateqoriyalara bölünürlər?

- ☒ A, B, S1, S2
☐ A1, A2, S1, S2
☐ S1, S2, S3, S4
☐ A1, A2, A3, A4
☐ A, B, S, D

499 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☒ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqın dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

500 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- ☐ istehsal edimiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi

501 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- ☐ xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- ☐ xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- ☒ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- ☐ dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər

502 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun maya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun maya dəyərindən və əməyin təşkilindən
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun maya dəyərindən;
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan

503 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- ☒ debitor borclərinin həcmi və tərkibi
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- ☐ məhsulun maya dəyəri
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğu

504 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;
- ☒ dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- ☐ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi;
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.

505 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 12
- ☐ 2,4
- ☒ 4,8
- ☐ 6
- ☐ 2,4

506 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 0,6
- ☐ 0,4;
- ☐ 0,1
- ☒ 0,2
- ☐ 0,3;

507 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- ☐ 160 min man;
- ☐ 150 min man
- ☐ 200 min man
- ☐ 260 min man
- ☒ 180 min man;

508 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində məmulat istehsalında dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan məbləği 189540 min manat olarsa onda günlük bitməmiş istehsalın məbləği nə qədər olar?

- ☒ 526,5 min manat;
- ☐ 519,3 min manat;
- ☐ 522,1 min manat;
- ☐ 520,7 min manat;
- ☐ 523,6 min manat;

509 Sənaye müəssisələrində normalaşdırılmış dövriyyə vəsaitin hansı elementi dövriyyə fondlarının strukturunda ən aşağı xüsusi çəkiyə malikdir?

- ☐ hesablarda olan vəsaitlər
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☐ bitməmiş istehsal və yarımfabrikatlar
- ☒ gələcək dövrün xərcləri
- ☐ anbarda olan hazır məhsul

510 Sənaye müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- ☐ 10;
- ☐ 20;
- ☐ 25;
- ☐ 15;
- ☒ 5.

511 Sənaye müəssisənin dövriyyə vəsaitləri nədir?

- ☒ müəssisənin öz pul vəsaitinin fasiləsiz dövrünü təmin etmək məqsədilə dövriyyə və tədavül fondlarının yaranmasına avans edilmiş pul vəsaitinin məcmusudur.
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- ☐ müəssisənin dövriyyə fondları və tədavül fondlarının hasilidir;

512 İstehsal ehtiyatlarının növləri hansılardır?

- ☐ cari, istehsal, satış, sığorta

- ☐ cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- ☐ uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- ☒ cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- ☐ istehsal, satış, xidmət, cari

513 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- ☐ texniki əlamətlər
- ☒ psixografik əlamətlər
- ☐ iqtisadi əlamətlər
- ☐ təşkilati əlamətlər
- ☐ texnoloji əlamətlər

514 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- ☐ məhsula ehtiyac əlamətlər
- ☐ psixografik əlamətlər
- ☐ coğrafi əlamətlər
- ☐ demoqrafik əlamətlər
- ☒ təşkilati əlamətlər

515 Sənaye müəssisəsinin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- ☐ müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda.
- ☐ avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə;
- ☒ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləşdirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- ☐ avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

516 İki məhsulqəndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- ☒ cari ehtiyat
- ☐ sığorta ehtiyatı
- ☐ müəssisədaxili ehtiyat
- ☐ mövsümü ehtiyat
- ☐ hazırlıq ehtiyatı

517 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- ☐ məhsulun maya dəyərindən.
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan;
- ☒ reallaşdırılmış məhsulun həcmindən;
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmindən;
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən;

518 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- ☐ müfəssəl və qrup normaları
- ☒ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- ☐ qrup və iriləşdirilmiş normalar

519 Fərz edək ki, sənaye müəssisəsində bir il ərzində 5000 hissə hazırlanıb və onların istehsalına 18200 kq polad istehlak edilmiş, bir ədəd hissəyə məsrəf norması 3,9 kq olarsa onda bu müəssisədə polada qənaətin miqdarı nə qədər olar?

- ☐ 3384,6 kq;

- ☐ 9666,7 kq;
- ☒ 1300 kq;
- ☐ 14196 kq;
- ☐ 16917,9 kq;

520 Sənaye müəssisəsində bitməmiş istehsalda maya dəyəri 210 min manat və hazır məhsulun maya dəyəri 420 min manat olarsa onda məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi nə qədərdir?

- ☐ 4;
- ☐ 2;
- ☒ 0,5;
- ☐ 210;
- ☐ 630;

521 Sənaye müəssisələrində məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi necə hesablanır?

- ☐ hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hasili kimi
- ☒ bitməmiş istehsalda maya dəyərinin hazır məhsulun maya dəyərinə nisbəti kimi;
- ☐ hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin fərqi kimi;
- ☐ hazır məhsulun maya dəyəri ilə bitməmiş istehsalda maya dəyərinin cəmi kimi
- ☐ hazır məhsulun maya dəyərinin bitməmiş istehsalda maya dəyərinə nisbəti kimi;

522 Sənaye müəssisəsində natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi 1000 ədəd, məhsul vahidinin maya dəyəri 432 min manat, məhsul istehsalı müddəti 0,4 gün və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma əmsalı 0,5 olarsa onda dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi nə qədərdir?

- ☐ 43200 min manat;
- ☒ 86400 min manat;
- ☐ 216000 min manat;
- ☐ 34560 min manat;
- ☐ 540000 min manat;

523 Sənaye müəssisələrində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin cəmi kimi;
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- ☒ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsinin hasili kimi;

524 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi;
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- ☒ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi;
- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi;

525 Sənaye müəssisələrində il ərzində dövriyyə fondlarının bitməmiş istehsalda olan həcmi necə hesablanır?

- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi

- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin cəmi kimi
- ☒ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi;
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsulun istehsalı müddəti və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi
- ☐ natural ölçülərdə məhsul buraxılışının həcmi, məhsul vahidinin maya dəyəri və məmulatın bitməmiş istehsalda hazırolma səviyyəsi göstəricilərinin hasili kimi

526 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 5 faizi
- ☐ 30 faizi
- ☒ 45-50 faizi
- ☐ 55 faizi
- ☐ 75-80 faizi

527 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- ☐ 80-85 faizi
- ☐ 70-75 faizi
- ☐ 25-30 faizi
- ☐ 40-45 faizi
- ☒ 60-65 faizi

528 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 75 faizi;
- ☐ 80 faizi;
- ☒ 20 faizi;
- ☐ 65 faizi;
- ☐ 35 faizi;

529 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- ☒ 25 faizi;
- ☐ 7 faizi;
- ☐ 23 faizi
- ☐ 45 faizi
- ☐ 15 faizi

530 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 25-30 faizi
- ☐ 40-55 faizi
- ☒ 70-80 faizi
- ☐ 5 - 10 faizi
- ☐ 15-20 faizi

531 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur;
- ☐ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur.

- ☒ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur;
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

532 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- ☒ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur;
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əm
- ☐ oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur;
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

533 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☒ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- ☐ hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi;
- ☐ hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi.

534 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- ☐ istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- ☒ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur;
- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
- ☐ materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrinə vəsaitlərinin orta qalıqna vurulur;

535 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur;
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi;
- ☒ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur;
- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur;

536 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☒ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur.
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi
- ☐ məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi

- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

537 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- ☒ konsaltinq təşkilatı.
- ☐ agentlər;
- ☐ dilerlər;
- ☐ distributerlər;
- ☐ kommivoyajerlər;

538 Sənaye müəssisəsinin marketinq sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- ☐ bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında.
- ☐ məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında;
- ☐ bazanın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində);
- ☒ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması;
- ☐ potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində;

539 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması;
- ☐ müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazanın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırılma imkanlarının araşdırılması;
- ☐ bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması.
- ☐ müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi;
- ☐ müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazasının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi

540 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- ☐ məhsul çeşidinin planlaşdırılması;
- ☐ istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;
- ☒ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili.
- ☐ yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- ☐ satışdan sonrakı xidmətin təşkili;

541 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsində marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- ☐ xarici mühitin təhlili.
- ☒ daxili mühitin təhlili;
- ☐ istehlakçıların (alıcıların) təhlili;
- ☐ bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması;
- ☐ qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması;

542 Birja məhsuluna görə birjaların hansı növləri var?

- ☐ qapalı, açıq, qarışıq.
- ☐ istehsal, kommersiya, fond;
- ☒ əmtəə, fond, valyuta;
- ☐ texniki, texnoloji, iqtisadi;
- ☐ universa, beynəlxalq, ixtisaslaşmış;

543 Diler:

- ☐ əmtəələrin alqı və satqısı üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir.
- ☐ birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir;
- ☒ öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satqısını həyata keçirən şəxsdir;
- ☐ əmtəələrin daşınmasını təşkil edən şəxsdir;
- ☐ birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

544 Broker:

- ☐ birjanın arbitraj komissiyasının üzvü olan şəxsdir.
- ☒ əmtəələrin alqı və satqısı üzrə sifarişçinin vəsaiti hesabına onun xeyrinə öz adından və ya sifarişçinin adından vasitəçilik edən şəxsdir;
- ☐ öz adından və öz vəsaitinə əmtəələrin alqı və satqısını həyata keçirən şəxsdir;
- ☐ Qiymətli kağızların və ya onların sertifikatlarının saxlanması, yaxud uçotunu və qiymətli kağızlara olan hüquqların keçməsi üzrə xidmətləri həyata keçirən şəxsdir;
- ☐ birjanın idarə heyətinin üzvü olan şəxsdir;

545 əmtəə birjası

- ☐ müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində dövlət satınalmalarını həyata keçirən qurumdur.
- ☒ müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən topdansasatış ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- ☐ müəyyən edilmiş birja qaydaları əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində həyata keçirilən pərakəndəsətış ticarət bazarını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- ☐ müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində qiymətli kağızların satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;
- ☐ müəyyən edilmiş qaydalar əsasında əvvəlcədən təyin olunmuş yerdə və vaxtda aşkar kütləvi sövdələşmə şəklində valyuta satışını təşkil etmək məqsədi güdən hüquqi və fiziki şəxslərin könüllü birliyi əsasında yaradılan hüquqi şəxs statusuna malik qurumdur;

546 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının I mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☒ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☐ firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.
- ☐ seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması

547 Sənaye müəssisələrinin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- ☐ 7
- ☐ 5
- ☐ 4
- ☒ 8
- ☐ 3

548 Maddi-texniki təminat nədir?

- ☐ müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir;
- ☐ müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;
- ☐ müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir;
- ☒ müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir;

549 Marketing nədir?

- ☐ müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir;
- ☐ müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir;
- ☐ idarəetmənin metodlarından biridir.
- ☐ bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir;
- ☒ bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir;

550 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının III mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ təfərrüfləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- ☒ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- ☐ seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ firma və müəssisənin material resurslarına tələbatının təmin edilməsi.

551 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının IV mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☒ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ☐ təfərrüfləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;

552 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının V mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- ☐ təfərrüfləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☒ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;

553 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının II mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ müəyyən parametrlərinə görə məhsul göndərənlərdən ən əlverişlisinin seçilməsi.
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- ☐ seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☒ təfərrüfləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması

554 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- ☒ qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından.
- ☐ işçilərin sayı və vaxt fondundan;
- ☐ fondverimi və dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən;
- ☐ əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən;
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından;

555 Birjada həyata keçirən fəaliyyət növlərinə (əməliyyatlara) aiddir:

- ☒ opsiya kontraktlarının bağlanması.
- ☐ texnoloji prosesin təşkili;
- ☐ icarə müqavilələrinin bağlanması;
- ☐ istehsal fəaliyyəti;

- ☐ innovasiya fəaliyyəti;

556 Aşağıdakılardan hansı əmtəə birjasının vəzifələrinə aid deyil?

- ☒ birja iştirakçıları tələb edərlərsə, real əmtəənin keyfiyyət ekspertizasını təşkil etmək;
☐ birjada satılan əmtəələrin satış şərtlərini əks etdirən bülletenlərin nəşr edilməsi;
☐ birja əqdlərinin qeydə alınması və rəsmiləşdirilməsi;
☐ daimi fəaliyyət göstərən topdansasatış əmtəə bazarının təşkili;
☐ istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi;

557 Opcion kontraktı:

- ☐ əmtəələrin saxlanması və daşınması asını tənzimləyən kontraktıdır.
☒ alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktıdır;
☐ alıcının faktiki olaraq əməni aldığı təsdiqləyən kontraktıdır;
☐ alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən kontraktıdır;
☐ birjanın işçisi ilə onun idarə heyətinin arasında bağlanan kontratıdır;

558 Fyuçers kontraktı nədir?

- ☐ birjada klink xidmətinin göstərilməsini nəzərdə tutan kontraktıdır.
☒ birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin alınmasını zəruri edən standart kontraktıdır;
☐ Birjada bağlanan və alıcının faktiki olaraq əməni aldığı təsdiqləyən kontraktıdır;
☐ birjada bağlanan və alıcının müəyyən edilmiş vaxtda və qiymətdə müəyyən həcmdə gələcəkdə əmtəənin almaq hüququnun təsbit olduğu, lakin bunu zəruri etməyən kontraktıdır;
☐ əmtəələrin saxlanması və daşınması asını tənzimləyən kontraktıdır;

559 əmtəə birjasının üzvü ola bilər:

- ☐ ictimai birliklər, dini və xeyriyyə təşkilatları və fondları.
☐ banklar, kredit və sığorta təşkilatları;
☐ ali və yerli dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanları;
☐ əmtəə birjasının qulluqçuları;
☒ birjada satılan əmtəənin ticarəti ilə məşğul olan müəssisələr;

560 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- ☐ marketing məqsədlərinin müəyyən olunması.
☐ bazar segmentinin müəyyən edilməsi;
☒ dövrü vəsaitlərinin dövrətmə uzunluğunun müəyyən edilməsi;
☐ satış bazarının müəyyən edilməsi;
☐ daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi;

561 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək;
☐ məhsul göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq;
☒ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi;
☐ material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birləşdirmək, tam və vaxtında təmin etmək;
☐ maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək;

562 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- ☐ istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi;
☐ səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması;
☒ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək;

- ☐ material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi;
- ☐ material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumiləşdirici hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi;

563 Sənaye müəssisəsində materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- ☐ oxşarlığa görə hesablama metodu (analogi metodu);
- ☐ nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu;
- ☒ materialtutumluğa görə hesablama metodu;
- ☐ məmulat üzrə hesablama metodu;
- ☐ hissə (detal) üzrə hesablama metodu;

564 Sənaye müəssisəsinin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- ☒ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması.
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması;
- ☐ təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması;
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi;
- ☐ seçilmiş məhsul göndərənə (və ya vasitəçi ilə) dəyişikliklərin aparılması və kontraktın bağlanması;

565 Sənaye müəssisəsində mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- ☐ iki məhsul göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə.
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar;
- ☐ gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə;
- ☐ müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə;
- ☒ xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar;

566 əmtəə birjasında idarə heyətinin səlahiyyətinə aid deyil:

- ☐ birjanın kommersiya məlumatlarının dərij olunması və reklam fəaliyyətinin təşkili.
- ☐ uçotun təşkili və aparılması, müəyyən edilmiş statistik hesabatların hazırlanması, birjanın təsərrüfat-maliyyə fəaliyyətinin təmin olunması;
- ☒ birja üzvlüyünə qəbul olunma, birja üzvlüyündən azad olunma məsələlərinin nəzərdən keçirilməsi və həll olunması;
- ☐ birja əmlakının əldə edilməsi və satılması və birja komitəsinin sərənjamı ilə onun adından digər hüquqi əməliyyatların həyata keçirilməsi;
- ☐ mizdlə işləyən və birja üzvü olmayan işçilərin və qulluqçuların işə qəbulunun və işdən azad olunmasının həyata keçirilməsi;

567 əmtəə birjasında kotirovka komissiyasının əsas vəzifəsi:

- ☐ birjada əqdləri sənədləşdirməkdən, tərəflərin müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət etməkdən ibarətdir.
- ☒ birjada əqdlərin bağlanması zamanı qiymətlərin müxtəlif növlərinin uçotunun təşkil etməkdən ibarətdir;
- ☐ birja ticarətinə daxil olan əmtəələrin ekspertizasını həyata keçirməkdən ibarətdir;
- ☐ birja zalında birja ticarətinin həyata keçirilməsini təmin etməkdir;
- ☐ birjada əqdlərin bağlanması üçün zəruri materiallarla təmin etməkdən ibarətdir;

568 əmtəə birjasında birja komitəsinin (şurasının) səlyahətlərinə nə daxil deyil?

- ☐ birja ticarətinin gününü və saatını müəyyən etmək;
- ☐ idarə heyətinin hesabatlarına baxmaq;
- ☐ nizamnamə kapitalına əlavə payların qoyulması qaydası və müddətini müəyyən etmək;
- ☒ müqavilə bağlamaq, birjanın əmlakına və vəsaitlərinə sərənjam vermək;
- ☐ brokerlər üçün ixtisas imtahanlarını həyata keçirməyi, onların birjada qeydiyyatını təşkil etmək.

569 əmtəə birjasının idarətmə orqalarına nə daxil deyil?

- ☐ arbitraj komissiyası.
- ☐ birja komitəsi (şurası);
- ☐ idarə heyəti;
- ☒ tarif şurası;
- ☐ kotirovka komissiyası;

570 əmtəə birjasında ticarət qaydaları hansı orqan tərəfindən təsdiq edilir?

- ☐ birjanın kotirovka komissiyası;
- ☐ birjanın prezidenti;
- ☐ birjanın idarə heyəti;
- ☒ birjanın ümumi yığıncağı;
- ☐ birjanın arbitraj komissiyası.

571 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ☐ tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- ☐ iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- ☐ əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər;
- ☒ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı;
- ☐ işçilərin mükafatlandırılması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;

572 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən İşin xarakteri ilə əlaqədar amillərə aid deyil?

- ☐ əmək şəraiti;
- ☒ əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- ☐ tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- ☐ əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi;
- ☐ işin icrası üçün məsuliyyətin səviyyəsi;

573 əmək məhsuldarlığı nədir?

- ☐ bir məhsul vahidinə nə qədər əmək sərf olunmasını göstərən göstəricidir
- ☒ konkret əmək növünün vaxt vahidi ərzində nə qədər məhsul istehsal etmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisədəki məhsul istehsalının hər vahidinin dəyəri
- ☐ istehsal heyyyətinin iş vaxtı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin iş vaxtı fonduna nisbətidir
- ☐ istehsal heyyyətinin əmək haqqı fondunun qeyri-istehsal heyyyətinin əmək haqqı fonduna nisbətidir

574 əmək haqqı nədir?

- ☐ işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait;
- ☒ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir;
- ☐ vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait;
- ☐ işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait;
- ☐ müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar;

575 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- ☐ təqvim vaxtına görə
- ☐ materialtutumuna görə
- ☐ göstərilən xidmətin həcmində görə
- ☐ hazırlanmış məmulatın sayına görə
- ☒ faktiki iş vaxtına görə

576 əmək məhsuldarlığının folrmaları.

- ☒ fərdi və ictimai
- ☐ [şəxsi və ictimai
- ☐ fərdi və kollektiv
- ☐ fərdi, şəxsi, kollektiv və ictimai
- ☐ müəssisə, sahə və sənaye

577 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- ☐ mütərəqqi işəməzd
- ☐ mükafatlı işəməzd
- ☒ sadələşdirilmiş işəməzd
- ☐ birbaşa işəməzd
- ☐ dolayı işəməzd

578 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- ☒ mükafatlı vaxtamuzd.
- ☐ birbaşa vaxtamuzd;
- ☐ dolayı vaxtamuzd;
- ☐ mütərəqqi vaxtamuzd;
- ☐ akord sistemi;

579 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- ☐ hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı.
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri;
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək;
- ☒ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi;
- ☐ məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi;

580 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi;
- ☒ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

581 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- ☐ analitik, statistik, eksperimental, qarışıq;
- ☐ intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq;
- ☒ maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati;
- ☐ müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması;
- ☐ fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması;

582 Sənaye müəssisəsində bir il ərzində 350 min manatlıq məhsul istehsal olunub, ilin əvvəlində işçilərin sayı 80 nəfər, ilin sonunda 60 nəfər olarsa onda müəssisədə əmək məhsuldarlığı nə qədər olar?

- ☐ 5100man/nəfər;
- ☐ 5200man/nəfər;
- ☐ 4600man/nəfər;
- ☐ 4800man/nəfər;
- ☒ 5000man/nəfər;

583 Sənaye müəssisəsində I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 560 manat, II dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 590 manat, I dərəcəli fəhlənin tarif maaşı 640 manat olarsa onda II və III dərəcəli fəhlələrin tarif əmsalı neçə olaca?

- ☐ 0,8 və 0,78;
- ☐ 0,9 və 0,88;
- ☒ 1,05 və 1,14.
- ☐ 1,1 və 1,2;
- ☐ 1,05 və 1;

584 əməyin ödənişinin işəməz formasına aid deyil:

- ☐ mükafatlı işəməz.
- ☐ birbaşa işəməz;
- ☐ dolaylı işəməz;
- ☐ mütərəqqi işəməz;
- ☒ intensiv işəməz;

585 əməyin ödənilməsinin tarif sistemində daxildir:

- ☐ işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi;
- ☐ tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi;
- ☐ iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı ;
- ☐ əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəraitinə qoyulan tələblər;
- ☒ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı;

586 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ☒ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;

587 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- ☐ yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- ☒ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması;

588 Sənaye müəssisələrində illik əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

589 Sənaye müəssisələrində rüblük əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

590 Sənaye müəssisələrində aylıq əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin işçilərin orta siyahı sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-saatların miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin fəhlələrin sərf etdikləri adam-günlərin miqdarına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

591 Sənaye müəssisələrində əmək tutumu necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☒ məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

592 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığı necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin idarəetmə aparatında çalışan işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☒ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmnin məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinə hasili kimi;
- ☐ məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin istehsal edilmiş məhsulun həcminə nisbəti kimi;
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə məhsul istehsalı üçün iş vaxtı məsrəfinin cəmi kimi;

593 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan akkord işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☒ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır;

594 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan mükafatlı işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☒ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır;

595 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan mütərəqqi işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☒ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır;

596 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan dolaylı işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır.
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır;
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir;
- ☒ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur;
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır;

597 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil?

- ☐ İstehsal heyəti ilə əlaqədar amillər.
- ☒ Müəssisənin istehsal quruluşu ilə əlaqədar olan amillər;
- ☐ Əmək bazarında mövcud olan konyunktura;
- ☐ İşin xarakteri ilə əlaqədar amillər;
- ☐ Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər;

598 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən Dövlətin sosial siyasəti, müəyyən edilmiş sosial normativlər adlanan amillər qrupuna aiddir?

- ☒ minimum əmək haqqı və minimum istehlak dərəcəsi.
- ☐ həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- ☐ mülkiyyət mənsubiyyəti;
- ☐ işə qəbulun miqyası və müddəti;
- ☐ işə qəbulun miqyası və müddəti;

599 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən əmək bazarında mövcud olan konyunktura adlanan amillər qrupuna aiddir?

- ☐ əməyin təhlükəsizlik dərəcəsi.
- ☐ həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- ☒ ölkədə işsizliyin səviyyəsi;
- ☐ tələb edilən iş təcrübəsi və vərdislər;
- ☐ işə qəbulun miqyası və müddəti;

600 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək haqqının səviyyəsinə təsir edən Müəssisə ilə bağlı amillərə aid deyil?

- ☐ əmək məhsuldarlığının səviyyəsi.
- ☐ həmkarlar və digər fəhlə təşkilatlarının mütəşəkkilliyi;
- ☐ müəssisənin gəlirliyi;
- ☐ mülkiyyət mənsubiyyəti;
- ☒ işə qəbulun miqyası və müddəti;

601 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ natural göstəricilər;
- ☐ dəyər göstəriciləri.
- ☐ əmək göstəriciləri;
- ☐ şərti-natural göstəricilər;
- ☒ texnolojilik göstəriciləri;

602 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolaylı işəməz formasiyadan istifadə olunur?

- ☐ əsas fəhlələr;
- ☐ rəhbərlər.
- ☐ xidmətçilər;
- ☐ mütəxəssislər;
- ☒ köməkçi fəhlələr;

603 Sənaye müəssisələrində tarif cədvəlinin diapozonu necə hesablanır

- ☐ ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ☐ ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;
- ☐ I dərəcənin tarif maaşının ən yüksək dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ☒ ən yüksək dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ☐ ən yüksək dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;

604 Sənaye müəssisələrində tarif əmsalı necə hesablanır?

- ☐ hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının cəmi kimi;
- ☐ I dərəcənin tarif maaşının hər bir dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;
- ☐ hər bir dərəcənin tarif maaşı ilə I dərəcənin tarif maaşının fərqi kimi;
- ☐ hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına hasili kimi;
- ☒ hər bir dərəcənin tarif maaşının I dərəcənin tarif maaşına nisbəti kimi;

605 əməyin ödənilməsinin işəməz formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- ☒ görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünüyü;
- ☐ avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi;
- ☐ materiallardan israfçılıqla istifadə olunması;
- ☐ əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi;
- ☐ texnoloji qaydaların pozulması

606 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik cəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması;
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması məqsədilə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi;
- ☒ ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;

607 Sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin sosial amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi;
- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi;
- ☒ əmək intizamının səviyyəsi;
- ☐ yeni texnoloji proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili;

608 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin sosial amillərinə aid deyil?

- ☐ ictimai və dövlət quruluşunun xarakteri;
- ☐ işçilərin mənəvi stimullaşdırma dərəcə və səviyyələri;
- ☐ kadrların mədəni-texniki və mənəvi-siyasi səviyyələri;
- ☒ istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi;
- ☐ sosial nikbinlik və gələcəyə inam;

609 Mənfəət nədir?

- ☐ müəssisə gəlirindən material və əmək haqqı fondu xərcləri çıxıldıqdan sonra qalan pul vəsaitidir

- ☐ müəssisənin gəlirinin təsisçilər tərəfindən ehtiyat fonduna yenidən qoyduğu vəsaitdir
- ☐ müəssisənin məcmu gəliridir
- ☒ müəssisə gəlirindən xərclər və dövlət vergiləri və rüsumları ödənildikdən sonra qalan hissədir
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondunun əsas mənbəyi olub, xərclərlə gəlirin fərqinə bərabərdir

610 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ☒ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur

611 Sertifikasiya:

- ☒ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

612 Standartlaşdırma:

- ☒ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- ☐ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

613 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ zəy məhsulla əlaqədar olan xərclər
- ☐ reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- ☐ keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri

614 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ tədavül prosesində formalaşır
- ☐ məhsula servis prosesində formalaşır
- ☐ satış zamanı formalaşır
- ☐ bazarda formalaşır
- ☒ istehsal prosesində formalaşır

615 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- ☐ regional standartlar;
- ☐ beynəlxalq standartlar;
- ☒ mühasibat standartları;
- ☐ milli standartlar.
- ☐ dövlətlərarası standartlar;

616 Maya dəyərinin aşağı salınmasının ehtiyat mənbələri hansılardır?

- ☐ amortizasiyanı sürətləndirilməsi, işçilərin növbədən kənar işə cəlb edilməsi, ən aşağı qiymətə olan işçi qüvvəsindən və materialların istehsalı cəlb olunması
- ☐ ixtisasız və az ixtisaslı fəhlələrdən istifadə, daha ucuz və keyfiyyətsiz xammaldan istifadə, idarəetmədə inzibati metodların tətbiqinin genişləndirilməsi
- ☐ daha ucuz xammal və materiallardan, daha ucuz işçi qüvvəsindən istifadə və iş vaxtının artırılması
- ☐ yeni texnika alınmasına xərc çəkməmək, kadr hazırlığını təxirə salmaq, işçilərin ixtisası
- ☒ əmək tutumunun, fond tutumunun, material tutumunun və istehsalın idarə edilməsi xərclərinin azaldılması

617 Texnolojiik göstəricilərinə nələr aiddir?

- ☒ maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fond tutumuğu göstəriciləri aid edilir;
- ☐ maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əmək tutumuğu göstəriciləri aid edilir;
- ☐ maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir.
- ☐ maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir;
- ☐ maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir;

618 Məmulatın etibarlılığı:

- ☐ məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- ☒ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

619 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ texnolojiik göstəriciləri
- ☐ məhsulun estetik göstəriciləri
- ☐ məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- ☒ məhsulun maya dəyəri
- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri

620 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- ☐ müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- ☐ analitik, ekperimental, statistik standartlara
- ☐ material, hazır məhsul, xidmət standartlarına
- ☐ məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- ☒ beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara

621 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərslərə aid deyil?

- ☐ zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərslər;
- ☐ avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- ☒ məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərslər;
- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərslər;
- ☐ keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərslər;

622 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri;
- ☒ məhsulun yenidən emalı xərcləri;
- ☐ nəzarət avadanlığı və cihazlarının alınması xərcləri;
- ☐ nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri;
- ☐ materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri;

623 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- ☐ məmumatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmumatın istismarının asanlıqını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmumatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassələri özündə birləşdirir
- ☒ məmumatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmumatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassələri özündə birləşdirir

624 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- ☐ məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada azalması deməkdir
- ☐ məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- ☐ işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- ☒ məhsulların sayının kəmiyyətsə nisbi mənada artırılması deməkdir
- ☐ təklifin azalması deməkdir

625 Sənaye müəssisələrində seçmə əmsalı necə müəyyən olunur?

- ☐ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına hasili kimi;
- ☐ işləmək arzusunda olanların sayının işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayına nisbəti kimi;
- ☒ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının işləmək arzusunda olanların sayına nisbəti kimi;
- ☐ işləmək arzusunda olanların sayından işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayının çıxılması ilə;
- ☐ işləmək arzusunda olanlardan seçilənlərin sayı ilə işləmək arzusunda olanların sayının cəmi kimi;

626 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- ☐ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının cəmi kimi;
- ☐ bazis ilindəki işçilərin sayının plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalına nisbəti kimi;
- ☐ plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının bazis ilindəki işçilərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının fərqi kimi;
- ☒ bazis ilindəki işçilərin sayı ilə plan ili üçün istehsal proqrammasının artma əmsalının hasili kimi;

627 Sənayedə işçilərin plan sayını necə hesablayırlar?

- ☐ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayının əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi hesabına iş əlaqəsinə ənaəti nisbəti kimi;
- ☒ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayından əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi hesabına iş əlaqəsinə ənaət çıxılır.
- ☐ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi hesabına iş əlaqəsinə ənaətin cəmi kimi;
- ☐ plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayı ilə əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi hesabına iş əlaqəsinə ənaətin hasili kimi;
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi hesabına iş əlaqəsinə ənaətin plan iş həjminin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan işçilərin sayına nisbəti kimi;

628 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- ☐ bir məmumatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmumatların sayına vururlar.
- ☐ bir məmumatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmumatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar;
- ☒ bir məmumatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmumatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;
- ☐ bir məmumatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bir məmumatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmumatların sayına vururlar. bölünür;
- ☐ istehsal proqramı üzrə məmumatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür;

629 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- ☐ əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması ;
- ☐ ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu;

- ☐ işin mövzumu-lu olması.
- ☒ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi;
- ☐ xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu;

630 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- ☒ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi.
- ☐ məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması;
- ☐ tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması;
- ☐ istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi;
- ☐ hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması;

631 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ☐ etibarlılıq göstəriciləri.
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri;
- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti;
- ☐ erqonomik göstəricilər;
- ☒ ekoloji göstəricilər;

632 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlihtliyi, görünüş və gözoşxamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri;
- ☐ məhsulun təyinatı göstəriciləri;
- ☐ etibarlılıq göstəriciləri;
- ☒ məmulatın estetik göstəriciləri;
- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti.

633 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ☐ ekoloji göstəricilər.
- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☒ erqonomik göstəricilər;
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri;
- ☐ patent-hüquq göstəriciləri;

634 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- ☐ umumzavod xərcləri
- ☐ məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☒ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər

635 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☒ kreditör borcları
- ☐ amortizasiya ayırmaları
- ☐ mənfəət
- ☐ səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

636 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ☐ nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- ☒ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar

- ☐ əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ☐ məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- ☐ ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

637 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ☐ ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ☒ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi

638 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ☐ Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ müəssisə fəaliyyət göstərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☒ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- ☐ dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- ☐ vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

639 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☒ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ ehtiyat kapitalı
- ☐ yığılmış mənfəət
- ☐ əlavə kapital
- ☐ mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital

640 Məhsulun maya dəyəri:

- ☐ rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir.
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövrüyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir;
- ☒ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmusunu əks etdirir;
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir;
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmusunu əks etdirir;

641 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- ☐ material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- ☒ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- ☐ material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyacları ayırmalar və sair xərclər
- ☐ xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- ☐ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;

642 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☒ əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- ☐ təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- ☐ müəssisə direktorunun əmək haqqı

- ☐ müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

643 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- ☒ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
☐ satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
☐ texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq xərcləri
☐ əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
☐ əsas xammal və materiala xərclər

644 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- ☐ amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
☐ əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
☒ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
☐ əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
☐ ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

645 Sənaye müəssisələri öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- ☐ hazır məsul anbarının həcmi
☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
☐ işçilərin rəyini
☒ məhsulun maya dəyərini
☐ təhcizçilərin etibarlılığını

646 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- ☒ hazır məsul anbarının həcmi
☐ inflyasiyanın səviyyəsi
☐ məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
☐ məhsulun maya dəyəri
☐ analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

647 Aşağıdakı hansı xərc elementi müəssisənin topdansasatış qiymətinə aiddir?

- ☐ ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
☐ təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
☐ müəssisənin topdansasatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
☒ məhsulun maya dəyəri;
☐ təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

648 Aşağıdakı hansı xərc elementi sənayenin topdansasatış qiymətinə aid deyil?

- ☒ ticarət təşkilatlarının əlavəsi;
☐ təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
☐ müəssisənin topdansasatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
☐ məhsulun maya dəyəri;
☐ təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

649 Aşağıdakı hansı xərc elementi məhsulun pərakəndəsətış qiymətinə aiddir?

- ☐ ticarət təşkilatlarının əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi.
☐ təchizat-satış təşkilatlarının əlavəsi;
☐ müəssisənin topdansasatış qiymətinə görə əlavə dəyər vergisi;
☒ məhsulun maya dəyəri;
☐ təchizat-satış əlavəsinə hesablanmış əlavə dəyər vergisi;

650 Maya dəyəri hansı göctərcinin hesablanmasında baza rolu oynaya bilmir?

- ☐ xalis mənfəətin
- ☐ mənfəətin;
- ☒ əmək məhsuldarlığının;
- ☐ məhsul vahidi rentabelliyyəsinin;
- ☐ qiymətin müəyyən edilməsində;

651 Sənaye müəssisəsində cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ borc vəsaitləri
- ☒ ehtiyat kapitalı
- ☐ kreditör borcları
- ☐ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ bank kreditləri

652 Sənaye müəssisəsində xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- ☒ səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ kreditör borjları
- ☐ bank kreditləri

653 Sənaye müəssisəsinin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☒ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini;
- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərini.
- ☐ müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını;
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;

654 Sənaye müəssisəsinin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin işçilərinin sayını;
- ☐ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini;
- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini;
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını;
- ☐ müəssisənin öhdəliklərini.

655 İstehsal xərcləri nədir?

- ☐ maya dəyəri ilə reklam və mühafizə xərclərinin cəmidir
- ☐ məcmu ictimai məhsulun xüsusiləşmiş hissəsi, məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin məcmusudur
- ☒ məhsulun istehsalına çəkilən bütün xərclərin cəmidir
- ☐ maya dəyəri ilə amortizasiya ayırmalarının cəmidir.
- ☐ məhsulun istehlakçıya çatdırılmasınadək çəkilən bütün xərclər

656 Sənaye müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ☐ nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borclar
- ☐ ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar
- ☐ məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- ☐ əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ☒ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar

657 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- ☐ material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- ☐ xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər;
- ☐ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri;
- ☐ material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri.
- ☒ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;

658 Sənaye müəssisəsinin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ☐ ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ vergidəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ☒ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi

659 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ☒ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- ☐ kreditor borcları;
- ☐ borc vəsaitləri;
- ☐ bank kreditləri;
- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;

660 Sənaye iqtisadiyyatında hansı əsas qiymət növləri mövcuddur?

- ☒ müəssisənin topdansaş qiyməti, sənayenin topdansaş qiyməti və məhsulun pərakəndə satış qiyməti
- ☐ birdəfəlik, iş, transfert, sabit qiymətlər və bazar qiyməti
- ☐ istehlak qiyməti, məzənnə qiyməti, sabit qiymət, idxal və ixrac qiymətləri
- ☐ auksion, azad, pərakəndə satış və müqayisəli qiymətlər
- ☐ mövsümi, müqavilə, topdansaş və pərakəndə satış qiymətləri

661 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- ☒ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri.
- ☐ qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri;
- ☐ xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri;
- ☐ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər;
- ☐ icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri;

662 Məcmu (ümumi) xərclər nədir?

- ☐ kredit üçün ödənişlər və tədavi xərcləri
- ☐ təsisçilərə ödənilən mənfəətlə sosial ayırmaların məcmu
- ☐ xammal, material və əmək haqqı fondu xərcləri
- ☒ istehsal və tədavi xərclərinin cəmi
- ☐ sənaye – istehsal heyətinin əmək haqqı

663 Sənaye müəssisəsinin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi.
- ☐ uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi;
- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması;

- ☒ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrüyyə vəsaitlərinin idarə olunması

664 Sənaye müəssisəsinin likvidliyi nədir?

- ☐ müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir;
- ☒ müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir;
- ☐ müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir;
- ☐ müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir;
- ☐ müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir;

665 Sənaye müəssisəsinin balansı nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir;
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir;
- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir;
- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir;
- ☐ müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir;

666 Müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☒ maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətləri;
- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formaları;
- ☐ tələb olunan maliyyə resurslarının həcmi;
- ☐ bu və ya digər vəsait mənbəyi ilə əlaqədar riskin dərəcəsi;

667 Maliyyə resurslarının bölgüsü adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☐ maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi.
- ☐ dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi;
- ☐ əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəd uyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi;
- ☐ maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi;
- ☒ cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi;

668 Ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması adlanan funksiya çərçivəsində sənaye müəssisəsinin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☐ maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi.
- ☐ müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi;
- ☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi;
- ☐ müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi;
- ☐ əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi;

669 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- ☐ pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.
- ☐ mənfəət və zərərlər balansı;
- ☐ istehsal proqramı;
- ☐ ilkin proqnoz məlumatları;
- ☒ əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat;

670 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ☒ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-ləş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- ☐ kreditör borcları;
- ☐ borc vəsaitləri;
- ☐ bank kreditləri;
- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər;

671 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- ☒ gəlir vergisi.
- ☐ əmlak vergisi;
- ☐ mənfəət vergisi;
- ☐ əlavə dəyər vergisi;
- ☐ torpaq vergisi;

672 Sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ☒ müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
- ☐ müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- ☐ müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
- ☐ müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

673 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər əsas xərclər, istehsala xidmət və istehsalın idarə olunması xərcləri kimi qruplaşdırılır?

- ☐ müəssisənin işindən asılılığına görə.
- ☐ mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərinə aid olunma qaydasına görə;
- ☒ istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- ☐ xərclərin həcmi məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

674 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər kimi qruplaşdırılır?

- ☐ müəssisənin işindən asılılığına görə.
- ☐ mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə
- ☒ məhsul vahidinin maya dəyərinə aid olunma qaydasına görə;
- ☐ istehsal prosesindəki iştirakına görə;
- ☐ xərclərin həcmi məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

675 Sənaye məhsulunun xərc elementlərinin təsnifləşdirilməsinin hansı əlamətində xərclər mütənasib və qeyri-mütənasib xərclər kimi qruplaşdırılır?

- ☐ müəssisənin işindən asılılığına görə.
- ☐ mənfəətin bölgüsünə təsirinə görə;
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərinə aid olunma qaydasına görə;
- ☐ istehsal prosesindəki iştirakına görə
- ☒ xərclərin həcmi məhsul istehsalının miqyası ilə əlaqəsinə görə;

676 Sənayenin fondtutumlu sahələrində maya dəyərinin aşağı salınmasında aşağıdakı istiqamətlərin hasından istifadə olunmur?

- ☐ texnoloji və digər avadanlıqların maksimum yüklənməsi.
- ☐ növbəboyu boşdayanmaları azaltmaq;
- ☐ növbədaxili boşdayanmaları azaltmaq;
- ☐ istehsal güclərindən istifadənin yaxşılaşdırılması;
- ☒ işçilərin sayının azaldılması;

677 Sənaye müəssisələrində məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- ☐ müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması.
- ☐ müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması;
- ☐ müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması;
- ☒ müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması;
- ☐ müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması;

678 Sənaye müəssisələrində istehsal xərcləri smetası:

- ☒ istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir.
- ☐ istehsaldankənar xərcləri əhatə edir;
- ☐ sex maya dəyrini hesablamaq üçün tərtib edilir;
- ☐ kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir;
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir;

679 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ ümum sex xərcləri;
- ☐ ümumzavod xərcləri;
- ☐ müəssisənin idarə edilməsi xərcləri;
- ☒ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı;
- ☐ sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını.

680 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi fabrik-zavod maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ☐ texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları;
- ☐ ümum sex xərcləri;
- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər.
- ☐ əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər;
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı;

681 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- ☐ müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir;
- ☒ məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- ☐ müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir;
- ☐ məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir;

682 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- ☐ məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir;
- ☒ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir.
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
- ☐ əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir;
- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir;

683 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- ☐ müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir;
- ☒ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir;
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir;
- ☐ məhsulun əməktutumunu göstərir;
- ☐ işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir.

684 Məhsulun tam maya dəyərinin müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlənin həlli üçün zəruri deyil:

- ☒ müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq;

- ☐ marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu;
- ☐ işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək.
- ☐ məhsulun maya dəyərində ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək;
- ☐ qiymətin əmələgəlməsi

685 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ☒ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir;
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrü vəsaitlərinin idarə olunması;
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü;
- ☐ vergidəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər;
- ☐ alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozumurlar və öz borclarını ödəyirlər;

686 Sənaye müəssisəsinin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- ☐ müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur;
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur;
- ☒ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur;

687 Sənaye müəssisəsinin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- ☐ müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi müəyyən edilir;
- ☒ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;
- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;
- ☐ müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir;

688 Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisəsinin maliyyə siyasətinin işlənilməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi;
- ☐ müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması;
- ☐ müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi;
- ☐ müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması;
- ☒ müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması;

689 Sənaye müəssisəsində müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ dövrü vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☒ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövrü vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

690 Sənaye müəssisəsində cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- ☒ dövrü vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövrü vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

691 Sənaye müəssisəsinin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktımların cəminə nisbəti kimi

692 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, məhsulunun tam maya dəyəri 2400 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- ☐ 13,0 %;
- ☐ 14,4 %;
- ☐ 13,8 %;
- ☒ 13,6 %;
- ☐ 15,3 %;

693 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 335 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 8195 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 3365 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- ☒ 2,7 %;
- ☐ 4,4 %;
- ☐ 5,3 %;
- ☐ 3,0 %;
- ☐ 2,8 %;

694 Sənaye müəssisəsində mənfəətin həcmi 325 min manat, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri 6775 min manat və normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri 2550 min manat olarsa onda istehsalın rentabelliği nə qədər olar?

- ☐ 3,6 %;
- ☒ 3,4 %;
- ☐ 3,3 %;
- ☐ 3,5 %;
- ☐ 3,2 %;

695 Sənaye müəssisələrində məhsulun rentabelliği necə hesablanır?

- ☒ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi məhsulun tam maya dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ məhsul vahidinin gətirdiyi mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;

696 Sənaye müəssisələrində istehsalın rentabelliği necə hesablanır?

- ☐ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin hasilinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin fərqinə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☒ mənfəətin həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri ilə normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinin cəminə bölüb yüzə vurmaqla;
- ☐ mənfəətin həcmi normalaşdırılan dövriyyə vəsaitlərinin dəyərlərinə bölüb yüzə vurmaqla;

697 Realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən nə ilə fərqlənir?

- ☐ realizə olunmuş məhsulun maya dəyərinə tədavül xərcləri daxil edilmir;
- ☐ fərq yoxdur;
- ☒ realizə olunmuş məhsulun maya dəyəri məhsulun tam maya dəyərindən göndərilmiş, lakin hələ haqqı ödənilmiş məhsulun məbləği qədəri az olur.
- ☐ realizə olunmuş məhsulun maya dəyərinə sosial sığortaya ayırmalar daxil edilmir;
- ☐ realizə olunmuş məhsulun maya dəyərinə amortizasiya xərcləri daxil edilmir;

698 Sənaye müəssisələrində məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- ☐ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi.
- ☐ müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi;
- ☒ müəssisədə məhsulun həcmnin azaldılması;
- ☐ müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi;
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması;

699 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir.

- ☐ inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər.
- ☐ ümumi zavod xərcləri
- ☐ ümum sex xərcləri
- ☒ texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;
- ☐ sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər;

700 əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- ☒ müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- ☐ buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- ☐ məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- ☐ məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi
- ☐ material resurslarına qiymətin dəyişməsi